

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

**МИГРАЦИОНИ ПРОФИЛ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА 2019.
ГОДИНУ**

Скраћенице

АП	Аутономна покрајина
БиХ	Босна и Херцеговина
ДР Конго	Демократска Република Конго
ДКП	Дипломатско конзуларно представништво
ЕУ	Европска унија
ЕК	Европска комисија
ЕЗ	Европска заједница
ИРЛ	Интерно расељена лица
ИОМ	Међународна организација за миграције
ЈАР	Јужноафричка Република
КПЗ	Казнено поправни завод
КИРС	Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије
НР Кина	Народна Република Кина
НСЗ	Национална служба за запошљавање
РЗС	Републички завод за статистику
САД	Сједињене Америчке Државе
СПП	Станица граничне полиције
СР Немачка	Савезна Република Немачка
С. Македонија	Северна Македонија
СРЈ	Савезна Република Југославија
СФРЈ	Социјалистичка Федеративна Република Југославија
УН	Уједињене нације
УАЕ	Уједињени Арапски Емирати
УГП	Управа граничне полиције

Садржај

Скраћенице.....	2
<i>А. УВОД</i>	4
<i>Б1. Општа прекогранична покретљивост</i>	5
1.1. Издавање виза.....	5
1.2. Прекогранична покретљивост која не спада у миграције.....	6
<i>Б2. Међународне миграције, одобрења привременог боравка, стално настањена популација и натурализација</i>	7
2.1. Имиграција.....	7
2.2. Одобрење привременог боравка.....	8
2.3. Странци стално настањени у Републици Србији.....	11
2.4. Радна имиграција.....	12
2.5. Страни студенти.....	17
2.6. Стицање држављанства.....	17
2.7. Емиграција.....	18
<i>Б3. Статистика која се односи на превенцију илегалног уласка и боравка</i>	22
3.1. Спречавање илегалног уласка у Републику Србију.....	22
3.2. Враћање лица која илегално бораве у Републици Србији.....	23
3.3. Асистирани добровољни повратак.....	25
3.4. Трговина људима.....	26
<i>Б4. Статистике о присилним миграцијама и међународној заштити</i>	29
4.1. Тражиоци азила.....	29
4.2. Одлуке првостепеног органа о захтевима за азил.....	30
4.3. Одлуке другостепеног органа по изјављеној жалби на одлуке о захтевима за азил.....	30
4.4. Одлуке на основу управних спорова.....	30
4.5. Повратници по Споразуму о реадмисији.....	31
4.6. Избеглице према Закону о избеглицама.....	40
4.7. Интерно расељена лица (ИРЛ).....	41
<i>Б5. Статистика о унутрашњим миграцијама</i>	43
<i>Б6. ЗАКЉУЧАК</i>	46
Прилог 1: Листе табела, графикана и карата	47
<i>Табеле</i>	47
<i>Графикони</i>	50

A. УВОД

Миграциони профил представља документ који обједињује податке о свим категоријама миграната у земљи, разврстане у складу са Уредбом 862/2007 Европског парламента и Савета од 11. јула 2007. године о Статистици заједнице о миграцији и међународној заштити, као и опис и анализу свеукупног стања миграција у Републици Србији. Израда Миграционог профила и његово редовно ажурирање била је обавеза Републике Србије из Мапе пута за визну либерализацију, али и специфични циљ Стратегије за управљање миграцијама („Службени гласник РС”, број 59/09).

Република Србија већ десету годину заредом самостално израђује Миграциони профил Републике Србије. Од надлежних институција се прикупљају подаци о различитим категоријама миграната и тиме се успоставља редовно ажурирања профила на годишњем нивоу, а комплетан процес води Комесаријат за избеглице и миграције.

Миграциони профил представља свеукупан преглед статистика о миграцијама и миграционим политикама у земљи како би актерима који се баве управљањем миграцијама и широј јавности дао свеобухватни увид у стање миграција. Прецизни подаци су неопходни ради планирања и предузимања одговарајућих мера у циљу свеобухватног управљања миграционим токовима. Поред тога што даје преглед свих података о мигрантима и служи као средство праћења миграционих токова и трендова у земљи. Миграциони профил настоји да идентификује и анализира кључне изазове у области миграција. Примарни подаци за израду овог инструмента су званичне статистике које прикупљају надлежни органи, а у изради документа се користе и подаци међународних организација и стручњака, као и релевантне студије и истраживања.

Основна идеја Миграционог профила је да служи као инструмент који ће помоћи државним актерима у планирању адекватних миграционих политика, као и представницима цивилног друштва и академске заједнице у анализи актуелних миграционих токова. Редовно годишње ажурирање омогућава бољи увид у укупно стање миграција у земљи. Овај документ има за циљ да обезбеди надлежним органима у Републици Србији увид у релевантне миграционе трендове и последично омогући развој политика и усвајања потребних прописа у области управљања миграцијама. У међувремену се Миграциони профил стално унапређује на глобалном нивоу и израђује се друга генерација профила под називом проширени Миграциони профил.

Б1. Општа прекогранична покретљивост

1.1. Издавање виза

Уредба ЕУ о визним прописима (Уредба Европског парламента и Савета (ЕЗ) број 810/09), регулише начин издавања виза, као и извештавања о издавању виза. Према овој уредби, издавање виза потребно је пратити одвојено за тип виза А и Ц. У Републици Србији за сада није могуће пратити издавање виза на овај начин.

У 2019. године број издатих виза је повећан у односу на претходну годину са 9.587 на 11.117. Највећи број виза, чак 39,8% издата је држављанима земаља Источне Азије (највише држављанима НР Кине), што је изузетно повећање уколико посматрамо претходну годину, када је удео издатих виза за ову регију износио свега 18,9%. На другом месту је регион Западне Азије са 20,5%, а за њим следе регион Северне Африке са 15,9% и Јужне и Југоисточне Азије са 12,5% издатих виза.

Држављани чак 133 земље света су у 2019. години аплицирали за визу Републике Србије, а највећи број је, као и у претходном периоду, издат држављанима Кине (40%), Египта (6,4) и Индије (6,4). Држављанима НР Кине је од укупног броја виза одобрена скоро свака трећа, са значајном трендом повећања у односу на претходне године. То упућује на значајан удео радних миграција из ове азијске државе.

Табела 1: Издате визе у 2019. години, по регионима

Држављанство	Број виза	%
ЕУ	198	1,7
Северна Африка	1.775	15,9
Подсахарска Африка	510	4,5
Западна Азија	2.285	20,5
Централна Азија ¹	168	1,5
Јужна и Југоисточна Азија	1.495	12,5
Источна Азија	4.444	39,8
Без држављанства	386	3,4
Остало	24	0,2
Укупно	11.117	100

Извор: Министарство спољних послова

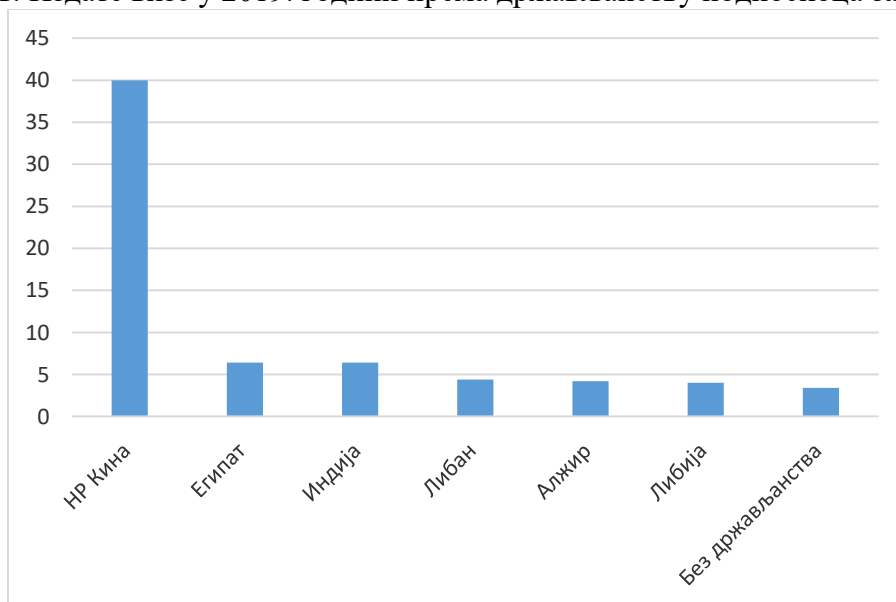
Табела 1а: Издате визе у 2019. години према држављанству и полу подносиоца захтева за визу

Држава	Број издатих виза	%	Мушкарци	%	Жене	%
НР Кина	4.442	40,0	2.628	59,2	1.814	40,8
Индија	714	6,4	649	90,9	65	9,1
Египат	705	6,4	603	85,5	102	14,5
Либан	484	4,4	343	70,9	141	29,1
Алжир	454	4,2	379	83,5	75	16,5
Либија	448	4,0	328	73,2	120	26,8
Без држављанства	386	3,4	217	56,2	169	43,8
Иран	350	3,1	218	62,2	132	37,8
Ирак	346	3,1	264	76,3	82	23,7
ЈАР	257	2,3	120	46,7	137	53,3
Филипини	211	1,8	54	25,5	157	74,5
Јордан	189	1,7	129	68,2	60	31,8
Сирија	153	1,4	117	76,4	36	23,6
Тајланд	134	1,2	54	40,2	80	59,8
Руска Федерација	130	1,2	90	69,2	40	30,8
Малезија	115	1,1	48	41,7	67	58,3
Остале државе	1.599	14,3	921	57,6	678	45,4
УКУПНО	11.117	100	7.162	64,4	3.955	35,5

Извор: Министарство спољних послова

¹ Киргистан, Таџикистан, Узбекистан, Туркменистан, Грузија, Јерменија и Азербејџан

Графикон 1: Издате визе у 2019. години према држављанству подносиоца захтева за визу

Извор: Министарство спољних послова

Посматрано према полу, нешто преко 64% виза издато је припадницима мушке популације. У томе предњаче Индија са 90,9% мушкараца, Египат (85,8%) и Алжир (83,5%).

Као и претходних година, тренутне евиденције у Министарству спољних послова не омогућавају разликовање издатих виза према типу², па се не може знати за које сврхе су издате.

1.2. Прекогранична покретљивост која не спада у миграције

Подаци о прекограничној покретљивости важан су показатељ међународног положаја једне земље, како у географском погледу, тако и са становништа саобраћаја и транзита. Такође, овај податак је значајан и у погледу туризма, пословних активности, едукативних садржаја и др. Према подацима Министарства унутрашњих послова у 2019. години регистровано је преко 36.000.000 улазака у Републику Србију и преко 35.900.000 излазака из Републике Србије. Већи број улазака и излазака регистрован код страних држављана него код домачих, односно држављана Републике Србије.

Табела 2: Прекогранична покретљивост у Републици Србији у 2019. години

	Број улазака у Републику Србију	Број излазака из Републике Србије
Држављани Републике Србије	13.990.897	14.820.319
Страни држављани	22.048.428	21.157.975
Укупно	36.039.324	35.978.294

Извор: Министарство унутрашњих послова

Код наведених података, као и претходне године, није могуће даље разврставати прекограничну покретљивост према сврси уласка у Републику Србију, већ је могуће само регистровање укупног број лица која су ушла у Републику Србију и из ње изашла, на било ком граничном прелазу.

² Врсте виза су: аеродромска транзитна виза (виза А), виза за краћи боравак (виза Ц) и виза за дужи боравак (виза Д) (чл. 19. Закона о странцима РС).

Б2. Међународне миграције, одобрења привременог боравка, стално настањена популација и натурализација

Праћење међународних миграција у Републици Србији усклађује се са оквиром и стандардима ЕУ, дефинисаним Уредбом о статистици Заједнице о миграцији и међународној заштити (ЕЗ бр. 862/2007). Ова уредба дефинише основне појмове, категорије и индикаторе преко којих се прате међународне миграције и међународна заштита у подручју ЕУ. Подаци о међународним миграционим токовима и карактеристикама међународних миграната у Републици Србији у овом поглављу изложени су у складу са законским прописима, односно односе се на регуларне мигранте.

2.1. Имиграција

Имиграција или досељавање је дефинисана чланом 2. Закона о управљању миграцијама („Службени гласник РС”, број 107/12) као пресељавање у Републику Србију из неке друге државе, која траје или се очекује да ће трајати дуже од 12 месеци. Оваква дефиниција и праћење имиграције усклађено је са Уредбом о статистици Заједнице о миграцији и међународној заштити.

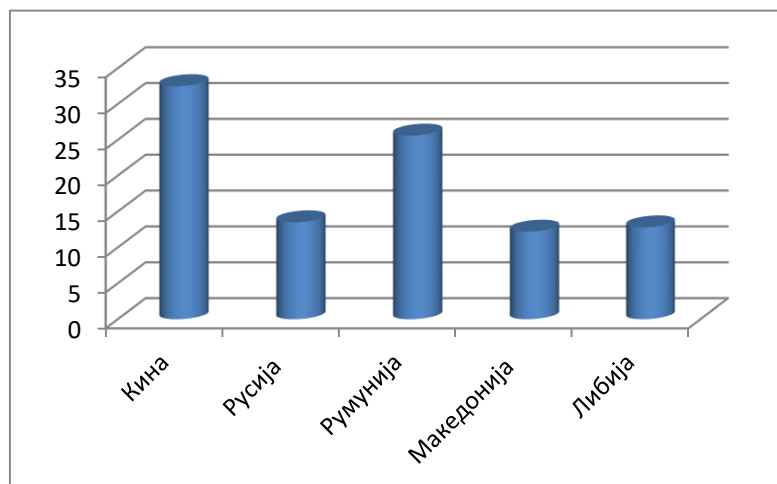
У 2019. највећи број имиграната је био из Русије и НР Кине (16,9% и 16,1%). Оно што се јасно уочава компарацијом претходне и посматране године јесте готово двоструко већи удео имиграната из Кине.

Табела 3: Државе чији су држављани најбројнији у имигрантској популацији у Републици Србији у 2018. и 2019. години

Држављанство	2018.	Држављанство	2019.
	Удео у укупној имиграцији у %		Удео у укупној имиграцији у %
НР Кина	32,5	Руска Федерација	16,9
Руска Федерација	13,5	НР Кина	16,1
Румунија	25,6	Турска	6,5
С.Македонија	12,2	С.Македонија	5,1
Либијска Цамахирија	12,8	Украјина	4,8
Укупно	47,2	Укупно	49,4

Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 2: Државе чији су држављани најбројнији у имигрантској популацији у Републици Србији у 2019. години

Извор: Министарство унутрашњих послова

Посматрано према полу, приметне су значајне разлике према земљи порекла имиграната. Наиме, значајније учешће женског становништва је код држављана из Северне Македоније и Руске Федерације.

Табела 4: Најбројнија имигрантска популација у Републици Србији у 2018. и 2019. години, према држављанству и полу

Држављанство	2018.		Држављанство	2019.	
	Укупно	Од тога жене (у %)		Укупно	Од тога жене (у %)
НР Кина	5.934	35,8	Руска Федерација	4.125	45,4
Руска Федерација	4.249	25,6	НР Кина	3.935	27,4
Румунија	2.234	13,5	Турска	1.578	9,9
С.Македонија	2.117	12,8	С.Македонија	1.215	60,8
Либијска Цамахирија	2.031	12,3	Украјина	1.185	38,5

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.2. Одобрење привременог боравка

Према Закону о странцима ("Сл. гласник РС", бр. 24/2018 и 31/2019), у члану 40. се наводи да је привремени боравак дозвола боравак страног држављанина у Републици Србији и да се може одобрити странцу који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана по основу: запошљавања, школовања или учења српског језика, студирања, учествовања у програмима међународне размене ученика или студената, стручне специјализације, обуке и праксе, научно истраживачког рада или друге научно образовне активности, спајања породице, обављања верске службе, лечења или неге, власништва над непокретности, хуманитарног боравак, статуса претпостављене жртве трговине људима, статуса жртве трговине људима и других оправданих разлога у складу са законом или међународним уговором.

У 2019. години издато је 11.119 одобрења привременог боравак први пут. Највише одобрења је издато држављанима Русије, НР Кине и Турске.

Табела 5: Лица којима је издато одобрење за привремени боравак први пут, према држављанству у 2019. години

Држављанство	2019.	
	Број издатих одобрења	Удео у укупном броју издатих одобрења (%)
Руска Федерација	2.250	20,2
НР Кина	1.695	15,2
Турска	1.327	12
Украјина	763	6,9
БиХ	395	3,5
Румунија	325	3,0
Индија	321	2,9
С.Македонија	234	2,1
Италија	221	2,0
Остало	3.588	32,2
Укупно	11.119	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Разврставањем према основи одобрења, у 2019. години, најчешћи основ за добијање привременог боравак први пут било је по основу запошљавања (69,6%), што је свакако повећање у односу на претходну годину када је износило 44,7%. Спајање породице је и даље на другом месту основа за одобрење привременог боравак. На почетку деценије, као најзначајнији основ боравак је било спајање породице, док је данас тај тренд значајно измењен у корист радних дозвола. Удео школовања, као основа за одобрење привременог боравак први пут, опада, и у 2019. години је 622 лица или 5,6% од укупног броја добило одобрење на основу овог разлога.

Табела 6: Одобрења привременог боравка издата први пут према основи одобрења, 2018. и 2019. година

Основа одобрења	2018.		2019.	
	Број	%	Број	%
Спајање породице	2.476	32,6	2.236	20,1
Запошљавање	3.396	44,7	7.740	69,6
Образовање	675	8,9	622	5,6
Остало	1.044	13,8	521	4,7
Укупно	7.591	100	11.119	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Приликом разврставања по држављанству, учева се да је у 2019. години, као и у претходном периоду и даље највећи број држављана Кине који су добили одобрење привременог боравка по основу рада, и то свако пето лице (18,7%). Исту слика је и са држављанима Руске Федерације.

Табела 7: Одобрења привременог боравка на основу рада издата први пут 2018. и 2019. године, према држављанству

Држављанство	2018.		2019.		
	Број лица	%	Држављанство	Број лица	%
НР Кина	724	21,3	НР Кина	1.448	18,7
Турска	400	11,8	Руска Федерација	1.440	18,6
Румунија	245	7,2	Турска	1.239	16,0
Руска Федерација	196	5,8	Украјина	533	6,9
БиХ	179	5,2	Белорусија	296	3,8
СР Немачка	109	3,2	Индија	280	3,6
Украјина	99	3,0	Румунија	253	3,3
Италија	95	2,8	БиХ	180	2,3
Пољска	78	2,2	Италија	156	2,0
Мађарска	72	2,2	Пољска	128	1,7
Остало	1.199	35,3	Остало	1.787	23,1
Укупно	3.396	100	Укупно	7.740	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Одобрење привременог боравка издатог први пут по основу спајања породице највише је заступљено код држављана Руске Федерације, односно двоструко и више у односу на држављане прве следеће државе по уделу – НР Кине.

Табела 8: Одобрења привременог боравка на основу спајања породице издата први пут, 2018. и 2019. година

Држављанство	2018.		2019.		
	Број лица	%	Држављанство	Број лица	%
	407	16,4		446	20,0
Руска Федерација			Руска Федерација		
Либија	208	8,4	НР Кина	171	7,6
НР Кина	200	8,0	БиХ	148	6,6
С.Македонија	170	6,9	С.Македонија	137	6,1
БиХ	151	6,1	Црна Гора	132	5,9
Црна Гора	126	5,1	Украјина	111	5,0
Остало	1.214	49,1	Остало	1.091	48,8
Укупно	2.476	100	Укупно	2.236	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Подаци о одобрењу привременог боравка по основу школовања издатих први пут показују исти тренд и 2019. године што се тиче броја издатих одобрења, али прво место по броју издатих одобрења по овом основу заузимају држављани Ирана, док су на првом месту до претходне године то били држављани Либије.

Табела 9: Одобрења привременог боравка по основу школовања издата први пут, 2019. година

Држављанство	2019.	
	Број лица	%
Иран	48	7,7
БиХ	41	6,6
Црна Гора	36	5,8
Шпанија	35	5,6
САД	32	5,1
Остало	430	69,2
Укупно	622	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Посматрано по полу, међу лицима којима је одобрен привремени боравак први пут по основу рада доминира мушка популација, код спајања породица доминира женска популација, док је код захтева за школовање удео оба пола релативно уједначен. Тај тренд је био заступљен и у ранијим периодима и наставља се и у 2019. години.

Табела 10: Одобрења привременог боравка издата први пут према полу, за 2018. и 2019. годину

Основ одобрења	2018.			2019.		
	Мушкарци	Жене	Укупно	Мушкарци	Жене	Укупно
Запошљавање	83,7	16,3	100	88,1	11,9	100
Спајање породице	36,0	64,0	100	38,4	61,6	100
Образовање	55,4	44,6	100	56,3	43,7	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

У 2019. години издато је укупно 24.421 одобрења привременог боравка и учева се пораст у односу на 2018. годину (21.102). Највећи број одобрења издат је за држављане Руске Федерације (16,9%) и Кине (16,1%). Значајан је удео лица из република бивше СФРЈ, којима је важеће одобрење привременог боравка на крају 2019. године и то највише из Северне Македоније (1.215 лица).

Табела 11: Одобрења привременог боравка важећа на крају 2019. године, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
Руска Федерација	4.125	16,9
Кина	3.935	16,1
Турска	1.578	6,4
Украјина	1.185	4,8
С.Македонија	1.215	5,0
Либија	1.003	4,2
Румунија	917	3,7
БиХ	745	3,1
Црна Гора	704	2,9
Хрватска	659	2,7
Остало	8.355	34,2
Укупно	24.421	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

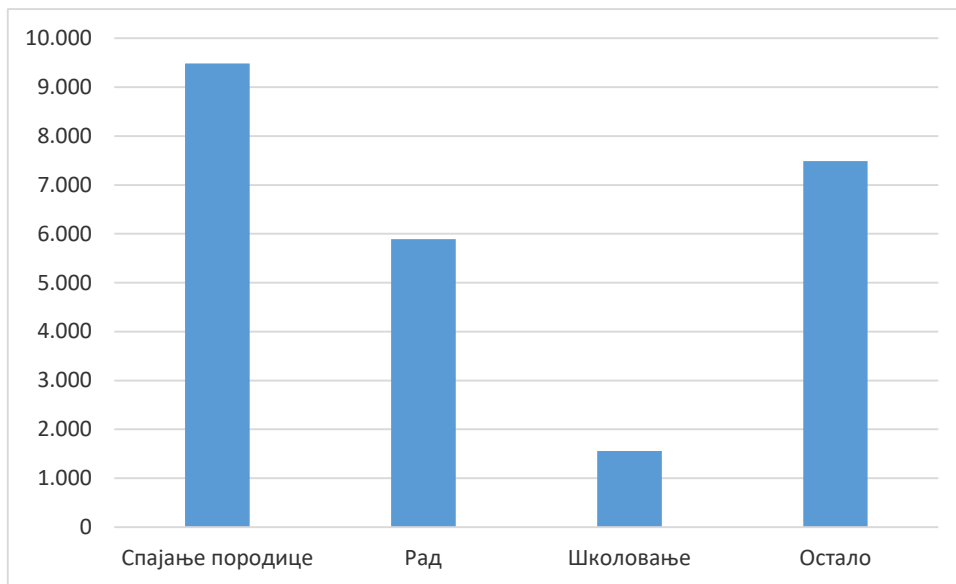
За разлику од одобрења боравка први пут, највећи број одобрења важећих на крају 2019. године био је по основу спајања породице. Овакав тренд је био заступљен и претходних година. Одобрење по основу рада је добило 38,5% лица, док је знатно мањи удео лица по основу школовања, односно 6,4%.

Табела 12: Одобрења привременог боравка важећа на крају 2019. године, према основу одобрења

Врста основа одобрења	Број лица	%
Спајање породице	9.485	38,5
Рад	5.892	24,1
Школовање	1.557	6,4
Остало	7.487	31,0
Укупно	24.421	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 3: Одобрења привременог боравка важећа на крају 2019. године, према основу одобрења

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.3. Странци стално настањени у Републици Србији

Стално настањење је дозвола за дуготрајни боравак страног држављанина у Републици Србији. Закон о странцима прописује да стално настањење може да се одобри странцу који је:

- до дана подношења захтева за стално настањење у Републици Србији боравио непрекидно дуже од пет година на основу одобрења за привремени боравак;
- на територији Републике Србије у брачној или ванбрачној зајединици са држављанином Републике Србије или странцем коме је одобрено стално настањење провео непрекидно најмање три године на одобреном привременом боравку по основу спајања породице;
- пореклом са територије Републике Србије
- малолетник на привременом боравку у Републици Србији ако је један од родитеља држављанин Републике Србије или странац који има одобрено стално настањење, уз сагласност другог родитеља;
- другом странцу који има одобрен привремени боравак, ако то налажу разлози хуманости или то представља интерес за Републику Србију.

У 2019. години у Републици Србији било је 8.721 стално настањених странаца, што представља пораст у односу на 2019. Годину, када их је било 7.866. Међу стално настањеним странцима највећи број је држављана Кине (25,4%), Румуније (11,7%) и Руске Федерације (10,8%). Тренд се није променио у односу на прошлу годину.

Табела 13: Странци стално настањени у Републици Србији у 2019. години, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
Кина	2.218	25,4
Румунија	1.024	11,7
Руска Федерација	943	10,8
С. Македонија	616	7,3
Украјина	397	4,7
Немачка	382	4,3
Албанија	289	3,3
Бугарска	249	2,8
Пољска	162	1,8
Црна Гора	159	1,7
Остало	2.282	26,2
Укупно	8.721	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Као и претходних година и у 2019. години највећи број странаца је стално настањен по основу брака (61,5%)³. Ако се томе дода и 9,6% лица која живе у ванбрачној зајединици, јасно је да су разлози емотивне природе, односно породични разлози далеко најдоминантнији у подношењу захтева за стално настањење у Републици Србији. Запошљавање је заступљено са 20,8%, што је сразмерно мали проценат ако се зна да су економске миграције најзаступљенији тип миграција, како у Србији, тако и у свету.

Табела 14: Странци стално настањени у Републици Србији према основу настањења у 2018. и 2019. години

Основ настањења	2018.		2019.	
	Број лица	%	Број лица	%
Брак	5476	69,6	5.367	61,5
Запошљавање	1319	16,7	1.814	20,8
Ванбрачна заједница	510	6,5	840	9,6
Власништво непокретности	218	2,8	323	3,7
Малолетник	144	1,8	184	2,1
Интерес Р Србије	104	1,5	89	1,2
Порекло Р Србије	42	0,5	48	0,5
Остало	53	0,6	56	0,6
Укупно	7.866	100	8.721	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.4. Радна имиграција

Привремени боравак на основу рада, запошљавања, обављања привредне или друге професионалне делатности, може да се одобри странцу:

- 1) коме је одобрено право на рад, или му је привремени боравак претходни услов за одобравање тог права, у складу са прописима којима је уређен рад странаца у Републици Србији;
- 2) који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана, ако испуњава друге услове прописане Законом о странцима, а није му потребна радна дозвола у смислу прописа којима је уређен рад странаца у Републици Србији.

На крају 2019. године 5.892 странаца имало је одобрен привремени боравак по основу рада. Овај број се релативно смањено у односу на 2018. годину када је 8.283 странаца боравило у Републици Србији по овом основу.

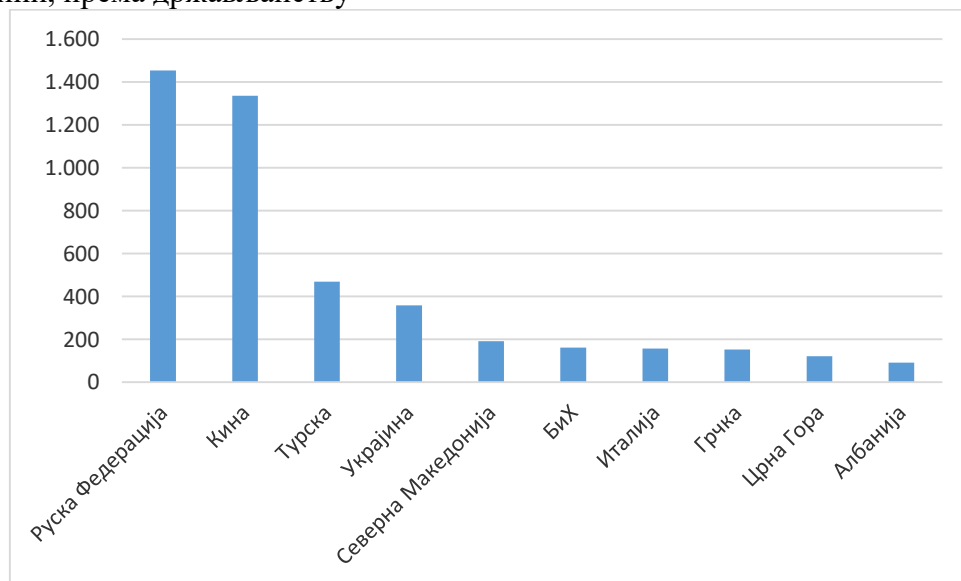
³ У складу са Законом о странцима, који је почео са применом 03.10.2018. године, предвиђена су 2 основа за одобрење сталног настањења: Општи - боравак до 5 година (спајање породице, власништво непокретности, запошљавање) и Посебни (брак, ванбрачна заједница, порекло, малолетник и интерес Р Србије/ хуманитарни разлози).

Табела 15: Страни држављани који су у Републици Србији боравили по основу рада у 2019. години, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
Руска Федерација	1.454	24,7
Кина	1.336	22,7
Турска	469	8,0
Украјина	358	6,1
С. Македонија	191	3,2
БиХ	162	2,7
Италија	157	2,6
Грчка	153	2,5
Црна Гора	121	2,2
Албанија	92	1,6
Остало	1.399	23,7
Укупно	5.892	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 4: Страни држављани који су у Републици Србији боравили по основу рада у 2019. години, према држављанству

Извор: Министарство унутрашњих послова

Запошљавање странаца у Републици Србији врши се у складу са Законом о запошљавању странаца („Службени гласник РС”, бр. 128/14, 113/17, 50/18 и 31/19), као и Правилником о дозволама за рад („Службени гласник РС”, број 63/18 и 56/19), којим се ближе уређује начин издавања, односно продужења дозволе за рад, начин доказивања испуњености услова и потребни докази за издавање, односно продужење дозволе за рад и облик и садржина дозволе за рад.

Закон прописује да странац који се запошљава у Републици Србији у складу са овим законом, има једнака права и обавезе у погледу рада, запошљавања и samozapošljavanja као и домаћи држављанин, ако су испуњени услови у складу са законом. Запошљавање странца се остварује под условом да поседује визу за дужи боравак по основу запошљавања, одобрење за привремени боравак или стално настањење у складу са законом и дозволом за рад. Изменама Закона о запошљавању странаца из 2019. године, уведена је могућност издавања радне дозволе и на основу одобрене визе за дужи боравак по основу запослења, и то: радне дозволе за запошљавање, радне дозволе за упућена лица, радне дозволе за кретање у оквиру привредног друштва, радне дозволе за независног професионалца и радне дозволе за samozapošljavanje. Ове одредбе почињу са применом од 1. јануара 2020. године.

Дозвола за рад се може издати као лична радна дозвола и као радна дозвола. Лична радна дозвола се издаје на захтев странца ако има одобрење за стално настањење, ако има статус избеглице, или ако припада посебној категорији странца (лице које тражи азил, лице коме је одобрена привремена заштита, жртва трговине људима, односно лице коме је одобрена супсидијарна заштита, у складу са законом).

Радна дозвола је врста дозволе за рад која се издаје као радна дозвола за запошљавање, радна дозвола за посебне случајеве запошљавања (упућена лица, кретање у оквиру привредног друштва, независни професионалци и за оспособљавање и усавршавање) и као радна дозвола за samozapošljavanje.

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2019. године Национална служба за запошљавање укупно је издала 13.802 дозвола за рад страним држављанима, и то: 1.471 лична радна дозвола, 7.400 радних дозвола за запошљавање, 1.079 радних дозвола за упућена лица, 1.516 радних дозвола за кретање у оквиру привредног друштва, 44 радне дозволе за независног професионалца, 2.243 радне дозволе за самозапошљавање и 49 радних дозвола за оспособљавање и усавршавање.

Број издатих радних дозвола странцима који имају привремени боравак у Републици Србији у 2019. години износио је 9.793, што представља пораст у односу на 2018. годину, када је тај број износио 8.689 лица.

Како се број лица која имају радну дозволу односи само на особе које су према тада важећем Закону о условима за заснивање радног односа са страним држављанима („Службени лист СФРЈ”, бр. 11/78 и 64/89, „Службени лист СРЈ”, бр. 42/92, 24/94 и 28/96 и „Службени гласник РС”, број 101/05 – др. закон) поднеле захтев за заснивање радног односа, процењује се да је број странаца који раде у Републици Србији далеко већи од броја издатих радних дозвола, јер се не односи на ангажовање странаца без заснивања радног односа, чланства у управним одборима и друге врсте ангажмана. Тиме се појашњава и разлика између броја одобрених боравака по основу рада од стране Министарства унутрашњих послова и броја издатих радних дозвола од стране Националне службе за запошљавање.

У односу на степен стручне спреме, највише радних дозвола странцима издато је лицима који имају VII-1 (3.858 дозвола), IV (3.268 дозвола) и III (2.558 дозвола) степен стручне спреме.

Од укупног броја издатих радних дозвола, 13.360 је издатих дозвола за рад страним држављанима са привременим боравком у 2019. години, а од тога, женама је издато 2.471 дозволе за рад, односно 18,5%. Када посматрамо проценат издатих радних дозвола женама по филијалама, у односу на укупан број издатих дозвола, највећи број дозвола издат је у филијали за град Београд (11,38%), потом у филијали Нови Сад (2,17%), филијали Ниш (0,65%), филијали Панчево 77 (0,56%) дозвола и филијали Сремска Митровица (0,55%).

Табела 16: Број издатих радних дозвола странцима са привременим боравком у 2019. години, према држављанству

Држављанство	Број радних дозвола	
	Укупно	Жене
НР Кина	3.040	561
Руска федерација	2.749	492
Турска	762	52
Украјина	677	104
С. Македонија	446	127
Италија	439	41
Румунија	421	115
БиХ	377	72
Белорусија	346	22
Црна Гора	288	74
Индија	254	9
Хрватска	249	88
Грчка	247	20
СР Немачка	212	46
Бугарска	183	62
Пољска	175	41
Француска	146	21
Велика Британија	145	29
Словенија	142	32
Албанија	123	11
САД	121	35
Аустрија	102	24
Остало	1.716	393
Укупно	13.360	2.471

Извор: НСЗ

У 2019. години странцима са сталним боравком је издато 442 дозвола за рад, од чега скоро половину женској популацији (211, односно 47,7%). Према држављанству, поново су држављани Кине на првом месту са 109 дозвола или 24,7% укупног броја и код ове популације доминирају мушкарци са издатим дозволама за рад. На другом месту су држављани Руске Федерације, међу којима више од половине чини женско становништво са 51,6%.

Табела 17: Број издатих радних дозвола странцима са сталним боравком у 2019. години, према држављанству

Држављанство	Број радних дозвола	
	Укупно	Жене
НР Кина	109	53
Руска Федерација	64	33
С. Македонија	55	33
Украјина	20	16
Хрватска	12	5
Румунија	12	7
Грчка	11	0
Турска	10	2
СР Немачка	9	3
Италија	9	3
Казахстан	7	4
Словенија	7	2
БиХ	6	4
Тунис	6	1
Холандија	5	1
Остало	100	44
Укупно	442	211

Извор: НСЗ

Незапослени страни држављани на евиденцији НСЗ су лица која имају привремени боравак или стално настањење (одобрен од стране Министарства унутрашњих послова) и налазе се на евиденцији НСЗ. На евиденцији Националне службе за запошљавање са стањем на дан 31.12.2019. године налазило се 703 незапослених страних држављана од којих је 81,37% женског пола.

На евиденцији НСЗ, на дан 31.12.2019. године регистровано је 506.865 незапослених лица, од тога 703 страна држављанина односно 0,14%. Тренд је био идентичан и претходне године.

Највише незапослених лица је било из Северне Македоније на евиденцији НСЗ. За њима следе држављани Црне Горе и Русије.

Табела 18: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2019. године, према држављанству

Држава	Број лица	%
С. Македонија	152	21,62
Црна Гора	79	11,24
Руска Федерација	79	11,24
Румунија	71	10,10
Албанија	59	8,39
Украјина	38	5,41
БиХ	32	4,55
Бугарска	32	4,55
Иран	23	3,27
Хрватска	12	1,71
Словачка	11	1,56
Молдавија	10	1,42
Словенија	8	1,14
Грчка	6	0,85
Ирак	6	0,85
Пољска	6	0,85
СР Немачка	5	0,71
Мађарска	5	0,71

Остало	69	9,83
Укупно	703	100

Извор: НСЗ

Највећи број незапослених припадао је групи млађег средовечног становништва, односно лицима између 30 и 49 година (63,58%). Потом следе старији радници, односно лица која припадају старијем средовечном становништву 21,19%, а потом млади од 15-29 година са 15,23%. Исти тренд је био и претходне године.

Табела 19: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2019. године, према старости

Старосне групе	Број лица	%
Млади (15–29)	107	15,23
Лица средње старосне групе (30–49)	447	63,58
Старији радници (50–64)	149	21,19
Укупно	703	100

Извор: НСЗ

Посматрано према образовној структури странаца који су се налазили на евиденцији НСЗ на дан 31.12.2019. године, а који су пријављени до 12 месеци, највеће учешће чине лица без формалног образовања и лица са завршеном основном школом, укупно 73,51%. Исто је и код лица која су пријављена дуже од 12 месеци, а удео лица ове две категорије је чак 77,24% од укупног броја.

Табела 20: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2019. године, према образовању

Највиша завршена школа	Пријављени до 12 месеци		Пријављени дуже од 12 месеци	
	Број лица	%	Број лица	%
Без школе и незавршена основна	111	41,42	163	37,47
Завршена основна школа	86	32,09	173	39,77
Средња школа	38	14,18	67	15,40
Виша школа и факултет	33	12,31	32	7,36
Укупно	268	100	435	100

Извор: НСЗ

Током 2019. године на евиденцију НСЗ укупно се пријавило 523 страних држављана. Највеће је учешће новопријављених лица из Северне Македоније (19,31%), Руске Федерације (13,38%) и Црне Горе (10,9%). Из приложеног се уочава да је тренд настављен у односу на 2017. и 2018. годину.

Табела 21: Странци који су се пријавили на евиденцију НСЗ у 2019. години, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
С. Македонија	101	19,31
Руска Федерација	70	13,38
Црна Гора	57	10,90
Румунија	42	8,03
Иран	39	7,46
Украјина	37	7,07
Албанија	24	4,59
БиХ	18	3,44
Бугарска	17	3,25
Хрватска	16	3,06
Филипини	6	1,15
Италија	5	0,96
Словачка	5	0,96
Сиријска Арапска Република	5	0,96
Остало	81	15,49

Укупно	523	100
---------------	------------	------------

Извор:НСЗ

2.5. Страни студенти

Прецизни подаци о страним студентима уписаним на универзитете у Републици Србији нису доступни. Најближу процену омогућавају подаци о странцима који су се налазили на привременом боравку због школовања са важећим дозволама. На крају 2019. године 1.557 странаца налазило се у Републици Србији на привременом боравку по основу школовања, што представља минимални пад у односу на 2018. годину када их је било 1.683. Тренд минималног пада овог броја се уочава као тренд из године у годину. Највећи број ових лица су држављани Либије (22,3%), док су на другом месту, у знатно мањем уделу заступљени држављани Русије (5,8%). Занимљиво је да су држављани Либије већ готово читаву једну деценију убедљиво најбројнија група лица са важећим дозволама за привремени боравак на основу школовања.

Табела 22: Странци са важећим дозволама за привремени боравак на основу школовања, на крају 2019. године, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
Либија	347	22,3
Руска Федерација	90	5,8
Црна Гора	82	5,2
Грчка	74	4,8
Иран	67	4,3
Хрватска	62	3,9
БиХ	53	3,4
Турска	47	3,0
Кина	43	2,8
С. Македонија	42	2,7
Остало	650	41,8
Укупно	1.557	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.6. Стицање држављанства

У 2019. године 15.554 лица су стекла држављанство Републике Србије, што представља пад у односу на 2018. годину када је 20.634 лица стекло држављанство. Убедљиво највише лица је пореклом из БиХ, чак 10.136 лица или 65,16% од укупног броја.

Табела 23: Новопримљени држављани Републике Србије у 2019. години, према претходном држављанству

Претходно држављанство	Број лица	%
БиХ	10.136	65,16
Црна Гора	1640	10,54
Хрватска	890	5,72
Хрватска	802	5,15
С.Македонија	468	3,06
Аустрија	186	1,19
Руска Федерација	135	0,86
САД	121	0,77
Румунија	118	0,75
Албанија	103	0,66
СФРЈ	103	0,66
Остало	852	5,48
Укупно	15.554	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.7. Емиграција

2.7.1. Емиграција из Републике Србије у европске земље

Закон о управљању миграцијама („Службени гласник РС”, број 107/12) дефинише емиграцију као спољну миграцију из Републике Србије која траје или се очекује да ће трајати дуже од 12 месеци (члан 2). Праћење емиграције представља посебно сложен проблем. Домаће евиденције не омогућавају обухватне нити прецизне увиде у величину и карактеристике емигрантске популације, а статистике страних држава ка којима емигранти из Републике Србије традиционално гравитирају нису често доступне ни прецизне.

Према Закону о пребивалишту и боравишту грађана („Службени гласник РС”, број 87/11), којим се уређује пријављивање и одјављивање пребивалишта, пријављивање и одјављивање боравишта, пријављивање привременог боравка у иностранству, надлежност и начин вођења одговарајућих евиденција, грађани Републике Србије који оду у иностранство с намером да непрекидно бораве у иностранству не дуже од 90 дана, а свој боравак продуже, дужни су да привремени боравак у иностранству дужи од 90 дана пријаве надлежном органу преко дипломатско-конзуларног представништва (члан 19).

Република Србија је емиграциона земља, али као и многе друге државе не поседује потпуне евиденције о лицима која емигрирају из земље, те се у изради Миграционог профила користе подаци Еуростата који државе чланице ЕУ објављују о броју имиграната у текућој години. Земље поред редовног достављања података о процењеном броју становника за текућу годину достављају релевантне податке Еуростат-у и о имиграцији и емиграцији који се објављују на годишњем нивоу. Самим тим су референтни подаци о броју становника, живорођенима, умрлима, имиграцији и емиграцији како на националном тако и регионалном нивоу доступни у Еуростатовој бази, заједно са демографским индикаторима који су изведени на основу самих података.

Од укупно 49.631 српских држављана, који су напустили Републику Србију током 2018. године, односно новопристигли имигранти у неку од држава ЕУ и Европе (које достављају податке Еуростат-у) највећи број се определио за Немачку (32,6%) и Словенију (10,4%).

Табела 24: Држављани Републике Србије који су у 2018. години регистровани као новопристигли имигранти у европским земљама које достављају податке Еуростат-у

Земље дестинације	2018.
	Укупно
СР Немачка	16.156
Словенија	5.147
Хрватска	4.910
Словачка	4.834
Аустрија	3.956
Мађарска	3.767
Малта	2.209
Чешка Република	1.693
Шведска	1.620
Швајцарска	1.553
Италија	1.486
Пољска	1.151
Француска	1.149
Укупно	49.631

Извор: Еуростат

2.7.2. Запошљавање држављана Републике Србије и упућивање запослених држављана на рад у иностранство

Запошљавање држављана Републике Србије у иностранству уређено је Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 и 113/17-др.закон). Национална служба за запошљавање и агенције за запошљавање су носиоци послова посредовања у запошљавању у иностранству како незапосленим лицима, тако и оним лицима која траже промену запослења. Национална служба и приватне агенције за запошљавање пружају обавештења о могућностима и условима за запошљавање у иностранству, условима рада и живота, правима и обавезама на раду, о облицима и начину заштите у складу са уговором о запошљавању у иностранству, као и о правима по повратку са рада из иностранства, у складу са законом. Носиоци послова запошљавања су у обавези да обезбеде заштиту лица која се запошљавају у иностранству, која подразумева најмање једнак третман по основу рада са држављанима државе запослења.

Имајући у виду одредбе закона, у току 2019. године посредством Националне службе за запошљавање, након спроведених поступака посредовања у запошљавању на захтев страних послодаваца, запослено је 41 лице у Немачкој и шест лица у Хрватској. Поред наведеног, у Немачкој је запослено и 70 лица након спроведених поступака посредовања у оквиру Пројекта „Triple Win”. Такође, Национална служба за запошљавање је посредовала код немачке службе запошљавања у прибављању радне визе за 504 држављана Републике Србије који су сами пронашли послодавца у СР Немачкој.

У складу са одредбама Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Словеније о запошљавању држављана Републике Србије у Републици Словенији („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 9/18), који је почео са применом 1. септембра 2019. године, Национална служба за запошљавање је институција надлежна за његово спровођење.

Имајући у виду наведено, од почетка примене поменутог споразума, односно у периоду од 1. септембра до 31. децембра 2019. године, по Споразуму је запослено 769 лица у Републици Словенији.

На основу извештаја агенција за запошљавање, који се доставља на шестомесечном нивоу, у иностранству се у првих шест месеци 2019. године запослило 2.973 држављана Републике Србије код иностраних послодаваца (САД, Немачка, Грчка, Мађарска, Чешка, Руска Федерација, бродови МСЦ – застава Панама и др.), док се у последњих шест месеци 2019. године запослило 3.715 држављана Републике Србије код иностраних послодаваца (Руска Федерација, САД, Чешка, бродови МСЦ – застава Панама, Немачка, Мађарска, Словенија, Хрватска, Словачка и др.).

У 2019. години издато је 25 дозвола за рад новооснованим агенцијама за запошљавање. Продужено је 9 дозвола за рад агенцијама за запошљавање, док је одузето 5 дозвола за рад. На дан 31. децембар 2019. године у Републици Србији било је регистровано 129 агенција за запошљавање. Надзор над радом Националне службе за запошљавање и агенција за запошљавање врши Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Упућивање запослених на привремени рад у иностранство је у Републици Србији уређено Законом о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство и њиховој заштити који је на снази од јануара 2016. године са изменама и допунама које су у примени од 7. јула 2018. године. Овим законом су уређена права запослених који се упућују на привремени рад у иностранство, услови, поступак и обавезе послодавца у вези са упућивањем запослених на привремени рад у иностранство.

Према подацима Централног регистра обавезног социјалног осигурања за 2018. годину, 914 послодаваца из Републике Србије је упутио укупно 11845 запослених на привремени рад у 111 земаља. Међу упућеним запосленима претежно су запослени у радном односу на одређено време (10931), мушког пола (11219), старости од 41 до 65 година живота (4903). Највише запослених упућено је на привремени рад у СР Немачку (5443), Словачку Републику (871), Републику Црну Гору (435), Руску Федерацију (381), Републику Хрватску (208), Аустрију (263), Румунију (285) и Мађарску (159).

Овај закон се примењује на послодавце који упућују запослене на привремени рад у иностранство ради:

- 1) рада у оквиру извођења инвестиционих и других радова и пружања услуга, на основу уговора о пословној сарадњи, односно другог одговарајућег основа;
- 2) рада или стручног оспособљавања и усавршавања за потребе послодавца у пословним јединицама послодавца у иностранству, на основу акта о упућивању или другог одговарајућег основа;

3) рада или стручног оспособљавања и усавршавања за потребе послодавца у оквиру међукомпанијског кретања по основу позивног писма, политике међукомпанијског кретања или другог одговарајућег основа.

За детаљманску 2017-2018. годину надлежни органи СР Немачке одобрили су квоту од 2.770 радних дозвола, а просечна искоришћеност је била 2.756 радних дозвола. Решењем министра Број:119-01-16/2016-02 од 22. јуна 2016. године, које је донето на основу Закључка Владе 05 Број:337-4653/2016 од 17. маја 2016. године, одређена је Привредна комора Србије за одговарајућу организацију за распоређивање утврђеног максималног броја деташираних радника на послодавце са територије Републике Србије, вођење евиденције о расподели контингента и контролу коришћења додељеног контингента у складу са Споразумом између Савезног извршног већа СФРЈ и Владе СР Немачке о упућивању југословенских радника организација удруженог рада из СФРЈ и запошљавању у СР Немачкој на основу уговора о извођењу радова, почев од детаљманске 2017/2018 године.

Миграциони сервисни центри

Кроз установљену мрежу седам миграционих сервисних центара – МСЦ (Београд, Ниш, Нови Пазар, Нови Сад, Краљево, Крушевац и Бор), који су формиран при Националној служби за запошљавање, мигрантима и потенцијалним мигрантима пружају се информације о ризицима ирегуларне миграције, правима миграната, процедурама за добијање виза, радних и боравишних дозвола, могућностима за запошљавање и студирање у иностранству, приступу здравственој заштити и образовању у иностранству и др., чиме се доприноси ефикасном ширењу информација о легалним токовима миграција, односно побољшању њихове информисаности и припремљености за евентуални одлазак или што адекватније прилагођавање условима и прописима које важе у земљи одредишта. Током 2019. године услуге у седам МСЦ-а у НСЗ је користило укупно 775 лица, од чега је 62,8% или 487 мушкарца, односно 37,2% или 288 жена. Посматрано према статусу, међу корисницима услуга било је 73% или 566 незапослених лица, односно 24,8% или 192 запослених лица, а најмање заступљени су студенти (5 лица). Корисници, према личном исказу, долазе из руралних средина и доминирају, у односу на оне кориснике који долазе из урбаних места у Републици Србији.

Значајан показатељ о корисницима услуга је ниво формалног образовања. Од свих 775 корисника, у наведеном периоду највеће учешће имају лица са завршеном средњом школом – са IV ССС (37,7% или 292 лица), и лица са III ССС (24 % или 186 лица), затим следе лица са завршеним основним студијама – VII/1 ССС (15% или 116 лица), лица са завршеном вишом школом – VI/1 ССС (7,7% или 60 лица) док се на зачељу интересовања за легалан одлазак на рад у иностранство налазе лица са I ССС (7,2% или 56 лице), са II ССС (2,1% или 16 лица), са VI/2 ССС (1,8% или 14 лица), са V ССС (10 лица) и са VII/2 (5 лица).

Посматрано по старосним групама, највише је било корисника из групе лица од 31 до 50 година (55,2% или 428 лица), а следе лица преко 50 година (19% или 147 лица), па она од 26 до 30 година (13% или 101 лице) и она до 25. године (9,9% или 77 лица).

Доминирају миграције у циљу рада, а следе миграторна одређења ради признавања квалификација, иселења, школовања, стицања боравка, спајања породице, а на крају су samozapošljavanje и азил.

Највећи број корисника услуга у назначеном периоду, био је у МСЦ Београд (34,7% или 269 лица), следе МСЦ Крушевац (26,3% или 204 лица), МСЦ Нови Сад (18,1% или 140 лица) и МСЦ Ниш (13,3% или 103 лица). Осетно мање регистрованих корисника услуга је у МСЦ Краљево (3,7% или 29 лица), МСЦ Нови Пазар (2,6% или 20 лица) и на крају је МСЦ Бор (1,3% или 10 лица).

Када је у питању земља избора (дестинације) потенцијалних миграната, земља првог избора је свакако СР Немачка, а земља другог избора је Аустрија, док је Швајцарска као трећа најпожељнија дестинација корисника услуга 7 МСЦ у НСЗ у назначеном периоду. Следе Словенија и Шведска из Европског економског простора, док су Канада и Аустралија препознате као најпожељније земље ван европског простора, за коју су корисници 7 МСЦ у НСЗ највише заинтересовани. Убедљиво највећи број потенцијалних миграната са наших простора, када говоримо о употреби страних језика, служи се енглеским, а за њим следе немачки, руски, норвешки и остали језици.

Билатерални споразуми

Република Србија има закључене билатералне уговоре о социјалној сигурности са 29 држава и то: Републиком Аустријом, Републиком Кипар, Словачком Републиком, Уједињеним Краљевством Велике Британије и Северне Ирске, Великим Војводством Луксембурга, Републиком Француском, Мађарском, Краљевином Данском, Републиком Бугарском, Чешком Републиком, Републиком Италијом, Савезном Републиком Немачком, Краљевином Шведском,

Републиком Словенијом, Краљевином Холандијом, Републиком Пољском, Краљевином Белгијом, Румунијом, Републиком Хрватском, Краљевином Норвешком, Швајцарском Конфедерацијом, Републиком Панамом, Великом Социјалистичком Народном Либијском Арапском Цамахиријом, Босном и Херцеговином, Црном Гором, Републиком Македонијом, Канадом, Републиком Турском, Руском Федерацијом и Републиком Грчком.

У периоду јануар – децембар 2019. године, у поступку спровођења међудржавних споразума о социјалном осигурању између Републике Србије и других држава уговорница, у области давања за случај незапослености, укупно је формирано 433 предмета за покретање поступка за издавање потврда о периодима осигурања и коришћењу права на новчану накнаду у другим државама (Република Хрватска 197, Босна и Херцеговина 138, Република Црна Гора 39, Република Северна Македонија 19, Република Словенија 30, Велика Британија 1, Република Мађарска 2, Савезна Република Немачка 2, Република Турска 1, Словачка Република 1, Република Аустрија 2).

По раније упућеним захтевима примљено је 539 потврда о стажу осигурања навршеном у другим државама (из Републике Хрватске 210, БиХ 205, Републике Црне Горе 78, Републике Северне Македоније 11, Републике Словеније 28, Републике Италије 3, Републике Турске 1, Краљевине Холандије 1 и Републике Аустрије 2).

Примљено је 405 захтева из држава уговорница (из Републике Хрватске 17, Босне и Херцеговине 87, Републике Црне Горе 36, Републике Словеније 216, Републике Мађарске 24, Краљевине Холандије 2, Републике Бугарске 2 и Републике Аустрије 21).

Решавајући по захтевима надлежних органа других држава достављено је 570 потврда о периодима осигурања навршеним у Републици Србији (у Републику Хрватску 25, Босну и Херцеговину 118, Републику Црну Гору 49, Републику Словенију 321, Републику Мађарску 18, Републику Аустрију 38 и Краљевини Холандији 1).

У примени Споразума између Републике Србије и Босне и Херцеговине о социјалном осигурању којим је омогућен трансфер давања, из Босне и Херцеговине су на решавање прослеђена 3 захтева за новчану накнаду за лице коме је осигурање престало у Републици Србији, а у Босну и Херцеговину је упућен један захтев за лица којима је осигурање престало у тој држави, а пријављено је на евиденцији Националне службе за запошљавање.

Република Србија има закључене билатералне споразуме о привременом запошљавању радника миграната са Републиком Белорусијом, Босном и Херцеговином и Републиком Словенијом.

Доношењем Закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Словеније о запошљавању држављана Републике Србије у Републици Словенији („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 9/18) извршена је ратификација наведеног споразума.

У новембру 2018. године између два ресорна министарства потписан је Протокол о спровођењу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Словеније о запошљавању држављана Републике Србије у Републици Словенији.

Поред наведеног, у 2018. години закључен је Меморандум о сарадњи у области запошљавања између Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије и Министарства за националну економију Мађарске.

У току су преговори за закључивање билатералних споразума о привременом запошљавању са Државом Катар, Малтом, Чешком и Руском Федерацијом.

2.7.3 Дијаспора

Према најновијим информацијама дипломатско - конзуларних представништава Републике Србије у иностранству, иако свеобухватан попис припадника наше дијаспоре и Срба у региону никада није извршен, процењује се да дијаспора Србије, укључујући у тај број и Србе у региону, данас броји око 5 милиона људи. Овако велики број припадника дијаспоре у иностранству и Срба у региону резултат је дуге историје иселјавања српског становништва из своје земље из различитих разлога у различитим периодима, од економских, политичких, верских, културних, породичних, па до иселјавања пред насиљем и прогоном. Према Закону о дијаспори и Србима у региону („Службени гласник РС” број: 88/09), израз „Срби у региону” означава припаднике српског народа који живе у Словенији, Хрватској, БиХ, Црној Гори, Северној Македонији, Румунији, Албанији, и Мађарској (члан 2.).

Просечна старост лица која имају држављанство Републике Србије је око 34,7 година. Оно што посебно забрињава је чињеница да су ти људи доста млађи у односу на укупно становништво Србије, које је у просеку старо 42,2 године. Грађани Србије највише одлазе да живе и раде у Аустрију, а најдуже се на раду у иностранству задржавају у Француској, Швајцарској и Немачкој,

податак је који су у заједничком саопштењу објавили Републички завод за статистику и Дунавски транснационални програм.

Такође, рачуна се да у расејању делује преко 1.300 најразличитијих асоцијација које окупљају наше људе на свих пет континената, а највише их је у земљама Европске Уније, Северној Америци и Аустралији. По проценту припадника дијаспоре у односу на број становника у матици, Србија спада у ред земаља са изузетно бројном дијаспором.

Б3. Статистика која се односи на превенцију илегалног уласка и боравка

3.1. Спречавање илегалног уласка у Републику Србију

Према члану 15. Закона о странцима, улазак у Републику Србију одбиће се странцу ако:

1. нема важећу путну исправу или визу, уколико је потребна;
2. нема довољно средстава за издржавање за време боравка у Републици Србији, за повратак у државу порекла или транзит у другу државу, или му на други начин није обезбеђено издржавање за време боравка у Републици Србији;
3. је у транзиту, а не испуњава услове за улазак у другу државу транзита или државу крајње дестинације;
4. је на снази заштитна мера удаљења, мера безбедности протеривања странца, односно забрана уласка у Републику Србију;
5. нема потврду о вакцинисању или други доказ да није оболео, а долази са подручја захваћеног епидемијом заразних болести;
6. нема путно здравствено осигурање за период за који намерава да борави у Републици Србији;
7. то захтевају разлози заштите безбедности Републике Србије и њених грађана;
8. се утврди да у вези са уласком и боравком странаца на територији Републике Србије постоји негативна процена безбедносног ризика;
9. то представља обавезу Републике Србије у вези са спровођењем међународних мера ограничавања;
10. се утврди да странац користи фалсификована документа;
11. је странац већ боравио у Републици Србији 90 дана током 180 дана, уколико међународним уговором није другачије одређено, осим ако се ради о странцу који има визу за дужи боравак (визу Д) или одобрени привремени боравак;
12. постоји оправдана сумња да боравак неће користити у намеравану сврху;
13. постоји оправдана сумња да неће напустити Републику Србију пре истека рока важења визе, односно ако постоји могућност незаконите миграције по уласку у Републику Србију.

Наведени разлози представљају и основ за отказивање боравка странцима у Републици Србији. У току 2019. године, улазак на територију Републике Србије није омогућен за укупно 5.214 лица. У 2019. години, од укупног броја страних држављана чији је улазак у Републику Србију одбијен, у највећи број су лица са непознатим држављанством. Када се говори о разлогу одбијања уласка у Републику Србију, највећи број странаца у 2019. години враћен је из разлога непоседовања/неважећих личних докумената - визе/ личне карте (41,8%).

Табела 25: Лица чији је улазак у Републику Србију одбијен, према држављанству и разлогу одбијања у 2019. години

Националност	Непоседовање/неважећиличност/документ/виза/ЛК/ИД	Нејасна сврха боравка	Прекорачење боравка	Недовољно представљање држављања	Изречена мера	Претња по безбедност	Безусловна задржање у земљи	Остало	недоступан податак	Укупно
Индија	144	1.249						1		1.394
Тунис	14	616	1		3	2				636
Турска	63	329	3	2	5	2	2	17		423
Непознато држављанство	380	11						1		392
СР Немачка	234					3		50		287
Црна Гора	75				87	10		35		207
Бугарска	127	2		1	7	10		24		171
Румунија	112	3		4	10			10		139
Велика Британија	130									130
БиХ	27				19	6		64		116
Остало	876	203	1	12	21	28	2	176		1.319
Укупно	2.182	2.413	5	19	152	61	4	378		5.214

Извор: Министарство унутрашњих послова

3.2. Враћање лица која илегално бораве у Републици Србији

У 2019. години број странаца којима је изречена мера отказа боравка у Републици Србији је износио 849 лица. У односу на 2018. годину, тај број је драстично смањен. Међу отказаним боравцима, највише је држављана Турске (103 лица).

Табела 26: Број лица којима је изречена мера отказа боравка у 2018. и 2019. години, према држављанству

Држављанство лица	2018.		Држављанство лица	2019.	
	Број лица	%		Број лица	%
Авганистан	1.136	27,4	Турска	103	12,1
Пакистан	676	16,3	Бугарска	92	10,8
Иран	638	15,4	Румунија	66	7,8
Ирак	204	5,0	Авганистан	56	6,6
Сирија	158	3,9	Албанија	47	5,5
Бангладеш	118	2,8	Тунис	42	5,2
Либија	108	2,6	С.Македонија	34	4,0
Албанија	107	2,6	Црна Гора	31	3,6
Бугарска	107	2,6	БиХ	31	3,6
Турска	96	2,3	Алжир	29	3,4
Алжир	72	1,7	Остало	318	37,4
Румунија	66	1,6	Укупно	849	100
Остало	656	15,8			
Укупно	4.142	100			

Извор: Министарство унутрашњих послова

У складу са новим Законом о странцима, према страним држављанима који су у Републику Србију ушли и/или бораве незаконито, доносе се решења о враћању. У односу на поменуто, Министарство унутрашњих послова донело је укупно 7.513 решења, и то 4.799 (63,8%) решења о враћању

са роком за добровољни повратак, 2.529 (33,7%) решења о враћању са забраном уласка и 185 (2,5%) решења о враћању без рока за добровољни повратак.

У односу на 2018. годину, када је заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије изречена у 164 случаја, у 2019. години се уочава смањење на 109. Међу овим лицима највише је држављани Авганистана и то 33,03% од укупног броја, Ирака 19,27% и Румуније 11,01%.

Табела 27: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према држављанству, 2019. година

Држављанство лица	Број лица	%
Авганистан	36	33,03
Ирак	21	19,27
Румунија	12	11,01
Црна Гора	7	6,42
Сирија	6	5,5
Пакистан	5	4,59
Турска	5	4,59
Мароко	4	3,67
Иран	3	2,75
Палестина	3	2,75
Сомалија	2	1,83
Либија	1	0,92
Алжир	1	0,92
С. Македонија	1	0,92
Белгија	1	0,92
Остало	1	0,92
Укупно	109	100

Извор: Министарство правде

Када се посматра старосна структура држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије у 2019. години, доминантну групу чине лица од 21 до 40 година старости (52,29%). Од укупног броја лица којима је изречена заштитна мера удаљења, већину чине мушкарци 92 лица, односно чак 84,4% од укупног броја лица.

Табела 28: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према старости, 2019. година

Старост лица	Број лица	%
14-20	29	26,61
21-40	57	52,29
41-60	21	19,27
Преко 60	2	1,83
Непознато	0	0
Укупно	109	100,00%

Извор: Министарство правде

Најчешћи разлози за удаљење странаца са територије Републике Србије је услед незаконитог боравака у Републици Србији 54,13% и незаконитог уласка у Републику Србију 28,4%.

Табела 29: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према разлогу удаљења, у 2019. години

Разлог	Број лица	%
Члан 120 Закона о странцима	59	54,13
Члан 84. став 1. тачка 1) Закона о странцима (незаконит улазак у Србију)	31	28,44
Члан 121 Закона о странцима	5	4,59
Члан 74 Закона о странцима	5	4,59
Члан 122 Закона о странцима	3	2,75
Члан 84. став 1. тачка 3) Закона о странцима (напуштање прихватилишта, непоштовање кућног реда у прихватилишту)	2	1,83
Члан 85. став 1. тачка 3) Закона о странцима (незаконит боравак у РС)	2	1,83
Члан 48 став 1 тачка 11 Закона о оружју и муницији	2	1,83
Укупно	109	100

Извор: Министарство правде

У 2019. години за 258 лица изречена је мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела. Посматрано по старосним групама, тренд се уопште није изменио у односу на 2018. и 2017. годину, највећи удео лица којима је изречена мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела је у групи од 18 до 30 година, а затим у групи од 30 до 40 година. Разврставањем по полној структури, увиђа се да је мера изречена за 225 мушкараца и 33 жене.

Табела 30: Држављани других држава и лица без држављанства којима је изречена мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела, према старости, 2019. година

Старост лица (унети старосне категорије или годишта)	Број лица (уписати)
18-30	110
30-40	73
40-50	62
Преко 50	13
Укупно	258

Извор: Министарство правде

Мера безбедности протеривања из земље, које су најчешће изречене, су због неовлашћеног држања опојних дрога у 36,4% случајева (члан 246а КЗ), због крађе у 15,8% случајева (члан 203 ст.1 КЗ), због фалсификовања исправа у 9,3% случајева (чл. 355 ст. 2 КЗ), због тешке крађе у 7,36% случајева (члан 204 ст.1 КЗ), итд.

3.3. Асистирани добровољни повратак

Асистирани добровољни повратак и реинтеграција (АВР) је област деловања која је у Међународној организацији за миграције (ИОМ) развијена пре више од 20 година. У протеклој деценији ИОМ је помогао да се више од милион миграната широм света добровољно и безбедно врати у своје матичне земље. ИОМ сматра АВР за незаобилазан део свеобухватног приступа управљању миграцијама, који комбинује различите елементе система управљања миграцијама, као што су ефикасно управљање границама, делотворно процесуирање азилних захтева и брз, достојанствен повратак и реинтеграцију за оне који се не квалификују или не траже међународну заштиту. У сарадњи са Владом Републике Србије, канцеларија ИОМ-а у Београду пружила је помоћ у добровољном повратку за 193 мигранта (172 одраслих – 146 мушкараца, 26 жене и 21 дете), који су се из Републике Србије вратили у своје земље порекла током 2019. године.

Највише добровољних повратака остварили су држављани Ирана и то чак 53,4% укупног броја.

Табела 31: Број остварених добровољних повратака у земље порекла у 2018. години

Земља порекла	Укупно	Одрасли мушкарци	Одрсале жене	Деца
Иран	103	66	20	17
Алжир	23	23	0	0
Ирак	15	8	3	4
Пакистан	15	15	0	0
Индија	7	6	1	0
Авганистан	6	6	0	0
Бурунди	6	5	1	0
Тунис	5	5	0	0
Руска Федерација	2	2	0	0
Либан	2	2	0	0
Бангладеш	2	2	0	0
Гана	2	1	1	0
Куба	1	1	0	0
Непал	1	1	0	0
Судан	1	1	0	0
Турска	1	1	0	0
Украјна	1	1	0	0
Укупно	193	146	26	21

Извор: Међународна организација за миграције (ИОМ)

3.4. Трговина људима

Подаци о жртвама трговине људима дати у овом поглављу потичу из два извора – Министарства унутрашњих послова Републике Србије и Центра за заштиту жртава трговине људима који је државна институција овлашћена да врши идентификацију жртава трговине људима. Подаци Министарства унутрашњих послова дати су на основу броја поднетих кривичних пријава против извршиоца кривичног дела трговине људима. Подаци Центра за заштиту жртава трговине људима дати су на основу спроведеног поступка идентификације, који се заснива на угрожености људских права жртве у ситуацији трговине људима, иако то не мора резултирати кривичним поступком за кривично дело трговине људима и осуђујућом пресудом за починиоца кривичног дела. Из тог разлога је број идентификованих жртава трговине људима у Републици Србији већи од података добијених од Министарства унутрашњих послова.

Према подацима Министарства унутрашњих послова, а на основу броја поднетих кривичних пријава против извршилаца кривичног дела трговине људима у току 2018. године оштећено је 32, а у току 2019. године оштећено је 33 жртве трговине људима. Све обухваћене жртве трговине људима у 2019. години су држављани Републике Србије.

Табела 32: Жртве трговине људима према држављанству, 2018. и 2019. година

Држављанство	Број жртава	
	2018.	2019.
Република Србија	28	33
Румунија	1	
Албанија	1	
Француска	1	
Бугарска	1	
Укупно	32	33

Извор: Министарство унутрашњих послова

Према старосно-полној структури уочава се да већину жртава чине женске особе до 18 година старости. У 2019. години забележено је 12 случајева трговине мушкараца, од којих су два малолетна лица старости до 14 година.

Табела 33: Жртве трговине људима према полу и старости, 2018. и 2019. година

Старост	2018.		2019.	
	Мушки	Женски	Мушки	Женски
До 14 година	2	13	2	3
14–18 година		9		8
Преко 18 година	1	8	10	10
Укупно	3	30	12	21

Извор: Министарство унутрашњих послова

Према подацима Министарства унутрашњих послова, у 2019. години најзаступљенији облик експлоатације је сексуална експлоатација где су изложене само жене (48,48%), као и претходне године. За тим следи радна експлоатација.

Табела 34: Жртве трговине људима према врсти експлоатације и полу, 2018. и 2019. година

Врста експлоатације жртве	2018.		2019.	
	мушкарци	жене	мушкарци	жене
Сексуална експлоатација		16		16
Радна експлоатација	1	3	10	
Просјачење	1	2	2	1
Вишеструка експлоатација		5		3
Принудна удаја		2		
Није дошло до експлоатације	1	2		1

Извор: Министарство унутрашњих послова

Идентификација жртава трговине људима је организована као стручни поступак у оквиру Центра за заштиту жртава трговине људима који се спроводи према стандардима процене у систему социјалне заштите.

У 2019. години у Центру за заштиту жртава трговине људима регистрована је 121 жртва трговине људима која је била у процесу идентификације. Од овог броја, формално је идентификовано 39 жртава трговине људима, за њих 33 је утврђено да се **не** ради о жртвама, 40 поступака идентификације је у току, а 9 поступака је прекинуто. Међу формално идентификованим жртвама доминирају деца (64%) и особе женског пола (82%). Код особа женског пола доминирају девојчице (59%). Најзаступљенији вид експлоатације је сексуална експлоатација (59%) код формално идентификованих жртава, а потом вишеструка и принуда на брак. Формално идентификоване жртве трговине људима потичу пре свега из Србије – њих 35, а потом из Пакистана, Авганистана, Републике Мали и Хрватске.

Табела 35: Приказ формално идентификованих жртава трговине људима према врсти експлоатације, узрасту и полу, 2019. година

Врста експлоатације	до 18 година		преко 18 година		укупно
	Ж	М	Ж	М	
Сексуална	15		8		23
Принудни брак	1		2		3
Вишеструка	2	1	2		5
Радна		2		1	3
Принуда на просјачење	1	2	1		4
Принуда на вршење кривичних дела		1			1
Међузбир	19	6	13	1	39
УКУПНО	25		14		

Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Идентификоване жртве трговине људима су пре свега држављани Републике Србије. Међу идентификованим жртвама трговине људима заступљено је 35 држављана Републике Србије (19 девојчица, 4 дечака и 12 жена). Остале четири жртве су држављани Хрватске (пунолетна особа женског пола), Пакистана (један мушкарац), Малија (један дечак) и Авганистана (један дечак).

Током године примљено је 27 пријава сумње на трговину људима у групи миграната. У 9 примљених пријава закључено је да нема елемената трговине људима, па су ове пријаве одбачене. Поступак идентификације покренут је на основу 16 пријава. Поступак идентификације реализован је за 20 миграната – 16 на основу нових пријава и 4 поступка идентификације су пренета из претходне године. Идентификоване жртве трговине људима међу мигрантима су пореклом из Пакистана, Авганистана и Републике Мали. Пунолетне жртве су пореклом из Пакистана и Републике Мали. Вишеструка експлоатација односила се на радну експлоатацију и учешће у оружаним сукобима.

Табела 35а: Приказ броја формално идентификованих жртава према земљи порекла, 2019. година

Земља порекла	Број идентификованих жртава
Србија	35
Авганистан	1
Пакистан	1
Мали	1
Хрватска	1
Укупно жртава	39

Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Табела 36: Приказ поступака идентификације дат према земљи порекла, узрасту и полу у мешовитим миграцијама, 2019. година

Земља порекла	до 18 година		преко 18 година		укупно
	Ж	М	Ж	М	
Гвинеја		1			1
Бугарска			2		2
Пакистан		2		1	3
Иран	1	3			4
Авганистан		6			6
Конго			1		1
Мали				1	1
Индија	1		1		2
Међузбир	2	12	4	2	20

Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

У току 2019. године од стране полицијских службеника Министарства унутрашњих послова поднета је 21 кривична пријава против 42 лица (26 мушкараца и 16 жена) за извршено кривично дело трговина људима из члана 388. Кривичног законика. Од укупног броја извршилаца 40 лица су држављани Републике Србије, 1 држављанин Немачке и 1 држављанин Чешке.

У току 2019. године од стране првостепених судова у Републици Србији за кривично дело трговине људима из члана 388. Кривичног законика донето је укупно 12 пресуда.

Табела 37: Број пресуда против лица која су починила трговину људима изречених у 2018. и 2019. години, према врсти пресуде

Врста пресуде	2018.	2019.
Осуђујућа-правоснажна	25	4
Осуђујућа-неправноснажна	/	4
Ослобађајућа	/	4
Укупно	25	12

Извор: Министарство правде

Посматрано према старосној структури, највећи број лица који је осуђен за кривично дело трговине људима је у старосном контингенту од 18 до 30 година.

Табела 38: Број лица која су осуђена за кривично дело трговине људима, према старости, 2019. година

Старост лица	Број лица
18-30	4
30-40	2
40-50	3
Преко 50	3
Укупно	12

Извор: Министарство правде

Б4. Статистике о присилним миграцијама и међународној заштити

4.1. Тражиоци азила

У 2019. години било је 12.935 издатих потврда о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил у Републици Србији. Од тог броја било је 12.046 мушкараца (9.431 пунолетних и 2.615 малолетних) и 889 жена (574 пунолетних и 315 малолетних). Највећи број долази из Авганистана (29,7%), Пакистана (21,4%) и Сирије (15,3%). Од укупног броја малолетника (2.920), 823 су малолетници без пратње (816 дечака и 7 девојчица).

Табела 39: Издате потврде о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил у Републици Србији у 2019. години према држављанству

Држављанство	Број	%
Авганистан	3.843	29,71
Пакистан	2.767	21,39
Сирија	1.975	15,27
Ирак	1.560	12,06
Бангладеш	849	6,56
Остало	1.941	15,01
Укупно	12.935	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

У 11.780 (91%) случајева, намера за азил изражена је у Подручним полицијским управама, док је 1.014 намера изражено на граничним прелазима.

Табела 40: Издате потврде о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил према месту изражавања намере, 2019. година

Место издавања Потврде о регистрацији	Број лица
Прихватилиште за странце	9
Подручне полицијске управе	11.780
Прихватни центар Прешево	/
Гранични прелаз (линија)	1.014
Канцеларија за азил	39
Аеродром „Никола Тесла“	93
Казнено поправни завод	/
Укупно	12.935

Извор: Министарство унутрашњих послова

Од укупно 12.935 исказаних намера за азил, свега 251 лице, односно само 1,9% од укупног броја лица поднело је захтев за азил. Од укупно поднетих захтева за азил, око 40% чине држављани Ирана и Авганистана.

Табела 41: Број поднетих захтева за азил према држављанству, 2019. година

Држављанство	Број лица	%
Иран	63	25,10
Авганистан	38	15,14
Бурунди	30	11,95
Ирак	19	7,57
Турска	14	5,58
Остало	87	34,66
Укупно	251	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

4.2. Одлуке првостепеног органа о захтевима за азил

Статистика о азилној процедури показује да је за највећи број тражилаца азила обустављен поступак, што је последица чињенице да већина лица наставља да мигрира даље, не сачекавши одлуку у првом степену о захтеву за азил.

У 2019. години, Канцеларија за азил је донела 25 одлука којима усваја захтев за азил (за 34 лица), 10 одлука којима се одбацује захтев за азил (за 15 лица), 131 закључак о обустављању поступка (за 162 лица) и 56 решења о одбијању захтева за азил (за 80 лица).

Канцеларија за азил је доделила уточиште за 19 лица (13 мушкарца и 6 жена). Међу лицима којима је додељено уточиште, била је 3 малолетна лица (2 дечака и једна девојчица), а од тога 2 малолетника без пратње. Такође, Канцеларија за азил је доделила супсидијарну заштиту за 17 лица (12 мушкарца и 11 жена). Међу лицима којима је додељена супсидијарна заштита, било је 6 малолетних лица (3 дечака и 3 девојчице), док малолетника без пратње није било.

Табела 42: Првостепене одлуке о захтевима за азил према врсти одлуке у 2018. и 2019. години

Одлуке	2018.	2019.
Одбачени захтеви	34 за 45 лица	10 за 15 лица
Одбијени захтеви	21 за 25 лица	56 за 80 лица
Усвојени захтеви	17 за 25 лица	25 за 34 лица
Обустављени поступци	128 за 178 лица	131 за 162 лица
Закључак/решење о одбацивању жалбе	4 за 5 лица	/
Остало	97 за 200 лица	82 за 152 лица
Укупно	301 за 478 лица	304 за 443 лица

Извор: Министарство унутрашњих послова

4.3. Одлуке другостепеног органа по изјављеној жалби на одлуке о захтевима за азил

Другостепени поступак по захтеву за азил одвија се пред Комисијом за азил која одлучује о жалбама на одлуке Канцеларије за азил. Жалба одлаже извршење решења, а рок за њено изјављивање је 15 дана од дана достављања првостепене одлуке, осим ако Законом о азилу и привременој заштити није другачије одредио. Комисија за азил је у периоду од 1. јануара до 30. септембра 2019. године примила 45 жалби. Од тог броја, 44 су биле жалбе на решења Канцеларије за азил, а једна зато што првостепено решење није издато у законом одређеном року. У истом периоду, Комисија за азил је донела 43 решења у поступцима по жалби, од чега је жалба одбијена у 27 предмета, а усвојена у 16. Другостепени орган је донео једно решење којим је преиначио негативну првостепену одлуку и усвојио захтев за азил.

4.4. Одлуке на основу управних спорова

Управни суд је одредбама Закона о азилу и привременој заштити одређен као орган који је надлежан да одлучује о управним споровима покренутим против коначних решења Комисије за азил. Оно што је новина јесте то што Закон о азилу и привременој заштити предвиђа да тужба против решења Комисије за азил има суспензивно дејство, односно да одлаже извршење одлуке против које је тужба поднета.

Број лица чија је тужба одбачена у управном спору или код којих је дошло до обустављања поступка у 2019. години је 3 (3 пунолетна мушкарца и то 2 из Пакистана и 1 из Украјне).

Број лица којима је Управни суд пресудом одбио тужбу на одлуку другостепеног органа по захтеву за азил као неосновану или у управном спору поништио управни акт и предмет вратио надлежном органу на поновно решавање, у 2019. години, је 23 (16 мушкараца и 7 жена). У питању су држављани Гане (6), Авганистана (4), Украјне (3), Камеруна (2), Сирије (2), Пакистана (1), Кубе (1), Црне Горе (1), Алжира (1), Сомалије (1) и Ирана (1). У питању је 18 пунолетних и 4 малолетна лица, док за једно лице старост није позната.

4.5. Повратници по Споразуму о реадмисији

Према евиденцији Министарства унутрашњих послова, у 2019. години, примљено је 1.991 захтева за реадмисију, од тога броја 1.585 захтева је добило сагласност, а у истом периоду повратак је остварило 1.455 држављана Републике Србије.

Од укупног броја примљених захтева за реадмисију у 2019. години, 50,6% захтева поднето је из СР Немачке. Што се полне структуре тиче, 62,3% лица су чинили мушкарци. Када је у питању старосна структура, пунолетна лица чине 63,4%, а малолетна 36,6%. На другом месту је Холандија са 275 захтева или 13,8% укупног броја и Аустрија са 169 захтева или 8,5% укупног броја.

Табела 43: Захтеви за реадмисију према држави, полу и старости повратника у 2019. години

Држава молиља	Мушкарци		Жене		Укупно
	малолетни	пунолетни	малолетни	пунолетни	
Аустрија	8	140	3	18	169
Белгија	6	56	8	21	91
БиХ	4	7	6	6	23
Црна Гора	/	16	/	2	18
Бугарска	/	2	/	/	2
Данска	2	14	2	5	23
Финска	/	2	/	/	2
Француска	20	78	22	35	155
Грчка	/	2	/	/	2
Холандија	75	78	66	56	275
Хрватска	/	30	/	/	30
Италија	/	34	/	9	43
Словачка	/	7	/	2	9
Луксембург	/	1	/	2	3
Мађарска	/	9	/	2	11
СР Немачка	241	315	235	216	1.007
Норвешка	/	3	/	/	3
Румунија	/	2	/	/	2
Руска Федерација	/	1	/	/	1
Словенија	/	2	/	/	2
Шпанија	/	7	/	/	7
Швајцарска	13	33	12	9	67
Шведска	4	26	1	9	40
Велика Британија	/	3	/	3	6
Укупно	373	868	355	395	1.991

Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 5: Захтеви за реадмисију према полу повратника, 2019. година

Извор: Министарство унутрашњих послова

Од укупног броја одобрених захтева за реадмисију (1.585), у 2019. години, највећи број захтева одобрен је за повратак из Немачке (46,3%). Међу повратницима којима је одобрен захтев за реадмисију, мушкарци чине 63,2%, а жене 36,8%. Од укупног броја одобрених захтева већину чине пунолетна лица (62,6%). Међу 592 малолетника којима је одобрен захтев има 307 дечака и 285 девојчица.

Табела 44: Сагласности на захтеве за враћање држављана Републике Србије према Споразумима о реадмисији у 2019. години

Држава молиља	Мушкарци		Жене		Укупно
	малолетни	пунолетни	малолетни	пунолетни	
Аустрија	8	133	1	18	160
Белгија	4	44	3	12	63
БиХ	3	6	6	6	21
Бугарска	/	2	/	/	2
Црна Гора	/	14	/	1	15
Данска	2	11	2	5	20
Финска	/	2	/	/	2
Француска	17	67	14	23	121
Грчка	/	2	/	/	2
Холандија	70	76	65	55	266
Хрватска	/	17	/	/	17
Италија	/	26	/	1	27
Словачка	/	7	/	2	9
Луксембург	/	1	/	2	3
Мађарска	/	9	/	1	10
СР Немачка	190	210	181	153	734
Норвешка	/	3	/	/	3
Руска Федерација	/	1	/	/	1
Словенија	/	2	/	/	2
Шпанија	/	6	/	/	6
Швајцарска	9	30	12	9	60
Шведска	4	24	1	9	38
Велика Британија		2	/	1	3
Укупно	307	695	285	298	1.585

Извор: Министарство унутрашњих послова

Од укупног броја повратника по основу Споразума о реадмисији који су у 2019. години остварили повратак у Републику Србију (1.455), чак 94,8% вратило се у Републику Србију преко граничног прелаза СГП Београд (Аеродром „Никола Тесла“).

Табела 45: Број повратника по основу Споразума о реадмисији за 2019. годину у зависности на ком су граничном прелазу регистровани

Регионални центар (станица граничне полиције)	Број држављана Републике Србије
СГП Београд	1.379
Аеродром Ниш	5
Бугарска	7
Босна и Херцеговина	20
Хрватска	16
Мађарска	7
Аустрија	8
Црна Гора	13
Укупно	1.455

Извор: Министарство унутрашњих послова

У истом периоду Канцеларији за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла“ се обратило 846 лица, односно 458 породица ради добијања информација и пружања помоћи приликом повратка.

Табела 46: Број повратника евидентираних у Канцеларији за реадмисију по полу, 2019. година

Лица/Породица	Укупно	Мушкарци	Жене
Број лица	846	538	308
Број породица	458		

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Највећи број повратника који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла“ долази из Немачке (92,6%), док се на другом месту налази Шведска (2,2%). Уочава се да се тренд из 2016, 2017. и 2018. године наставио и у 2019. години.

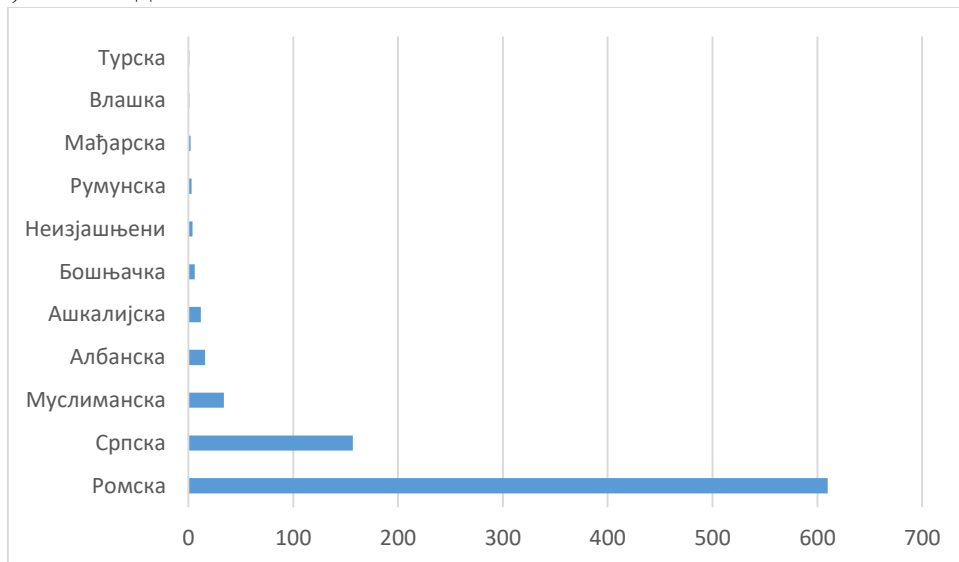
Табела 47: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према држави из које су враћени, 2019. година

Држава	Број
СР Немачка	783
Шведска	19
Француска	11
Аустрија	9
Швајцарска	9
Холандија	8
Словачка	2
Словенија	2
Данска	1
Италија	1
Америка	1
Укупно	846

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

У 2019. години Роми су били заступљени са 72% у укупном броју повратника по споразуму о реадмисији евидентираних од стране Комесаријата за избеглице и миграције, а на другом месту су били повратници српске националности заступљени са 18,6%. Можемо закључити да се тренд у односу на 2018. годину није променио.

Графикон 6: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према националности, 2019. година

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Више од 60% повратника по споразуму о реадмисије је било пунолетно (68,3%), док је 31,7% било малолетних лица.

Табела 48: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према старости, 2019. година

Старост	Број	%
Пунолетни	578	68,3
Малолетни	268	31,7
Укупно	846	100

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Такође, води се евиденција о образовном профилу и радном статусу повратника. Од укупног броја, 67,4% повратника је било незапослено. Осталих 32,6% су деца предшколског узраста, ученици, пензионери и запослени и ако се осврнемо на 2018. годину, уочићемо да се тренд наставља. Образовна структура повратника може бити узрок незапослености, јер само 0,9% има завршену вишу школу и факултет, док је 15,2% особа без завршене школе, а 19,2% са непотпуном основном школом.

Табела 49: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према радном статусу, 2019. година

Радни статус	Број
Дете	161
Ученик	108
Запослен	1
Незапослен	570
Пензионер	5
Остало	1
Укупно	846

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 50: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према образовном статусу, 2019. година

Образовни статус	Број
Без школе	129
Непотпуна основна школа	163
Основна школа	206
Средња школа	65
Виша школа	8
Факултет	/
Без одговора	272
Укупно	846

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

4.5.1 Идентификовање и дефинисање скупа индикатора за процену реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији

Република Србија је изградила механизме на централном и локалном нивоу за спровођење различитих типова програма подршке повратницима. Такође, у циљу прикупљања података о повратницима Комесаријат за избеглице и миграције израдио је и посебан упитник који повратник добровољно попуњава у Канцеларији за реадмисију. На основу препорука експерта Европске Комисије са Peer Review мисије која је одржана у фебруару 2014. године, која је покривала кључне области за Поглавља 23 и 24, Комесаријат за избеглице и миграције је израдио скуп индикатора за процену реинтеграције повратника којима се мери ефикасност предузетих мера на пољу реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији. Развијање индикатора било је неопходно и да би се прикупили подаци о томе шта је конкретно урађено на одржавању безвизног режима и спречавању поновног одласка повратника по реадмисији у земље ЕУ и спречавању секундарних миграција. Извештавање по овим индикаторима је први пут било уврштено у Миграциони профил за 2015. годину.

Међутим, и поред поменутих активности међу највећим проблемима у адекватном планирању помоћи и свих будућих активности показао се недостатак свеобухватних евиденција о овој популацији. Овај проблем настаје пре свега због недостатка било какве законске обавезе да се повратници евидентирају, као и одсуства системског праћења добровољног повратка. Део ове категорије лица измиче званичним статистикама, а специфична истраживања која раде поједине организације и надлежне државне институције откривају само делове проблема.

Табела 51: Листа показатеља за праћење реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији у Републици Србији, 2019. година

ИНСТИТУЦИЈА	ПОКАЗАТЕЉИ	
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број јавних позива, пројеката и буџетских средстава одређених од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја на локалном нивоу, који се односе на повратнике.	Министарство просвете, науке и технолошког развоја је кроз конкурс за коришћење буџетских средстава одредило средства за 1 пројекат чији корисници су, између осталог, и породице и ученици повратници по реадмисији.

<p>Министарство просвете, науке и технолошког развоја</p>	<p>Број повратника који су уписани у одговарајући разред (основна+ средња школа) + разврстаност по годинама и полу</p>	<p>Током школске 2019/20. године у основне школе на територији Републике Србије уписано је укупно 77 ученика, повратника по реадмисији, 32 девојчице и 45 дечака. С обзиром да основне школе афирмативно приступају решавању питања повратника по реадмисији, ови се ученици у већини случајева не региструју посебно, већ се примењују олакшане процедуре уписа и/или враћања у школу, затим се ангажује тим за претходну проверу знања и следи укључивање ученика у редовну наставу.</p> <p>Већина ученика враћених по реадмисији у школској 2019/20. годиније уписана је у узрасно одговарајући разред, њих 70 (91%), док су остали уписани у ниже разреде према резултатима претходне провере знања и способности. Током текуће школске 2019/20. године ученици враћени по реадмисији укључени су у 19 основних школа у следећим школским управама: Београд, Крагујевац, Лесковац, Ваљево, Сомбор, Чачак, Крушевац, Краљево и Зрењанин. Највећа концентрација повратника забележена је у школским управама Београд, Зрењанин и Лесковац.</p>
<p>Министарство просвете, науке и технолошког развоја</p>	<p>Број захтева за изједначавање сведочанства и број захтева за признавање диплома</p>	<p>Агенција за квалификацију је по поједностављеној процедури током школске 2019/20. године реализовало 65 захтева за изједначавање сведочанства односно захтева за нострификацију диплома, што је у многоме</p>

		олакшало похађање наставе.
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број повратника који су ПРВИ ПУТ поднели захтев за упис у одговарајући разред (основна+ средња школа) у оквиру школског система Р. Србије + разврстаност по годинама и полу	55 повратника је први пут поднело захтев за упис у одговарајући разред
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број стипендија, финансијске подршке и број бесплатних књига додељених повратницима	током школске 2019/20. године, укупно је 75 ученика који су добили бесплатне уџбенике.
Министарство спољних послова	Број путних листова издатих повратницима*	458 путних листова издато повратницима
Министарство спољних послова	Као генерални индикатор: број тражилаца азила из Републике Србије који аплицирају за азил у земљама ЕУ и земљама потписницама Шенгенског споразума (извор ДКП)	3.834 тражилаца азила из Републике Србије. Од овог броја, 1.141 лица први пут аплицира, док је 1.577 захтева поновљено.
Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом	Број пројеката/програма финансираних из средстава буџета Републике Србије чији су директни корисници расељена и избегла лица, повратници по реадмисији, мигранти, азиланти и Роми, укључујући и број директних корисника наведених у подржаним пројектима/ програмима	Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом не располаже траженим подацима за 2019. годину у тренутку писања овог извештаја.
Заштитник грађана	Број пријављених случајева кршења људских права повратника по основу Споразума о реадмисији.	Заштитник грађана у 2019. години није имао ни један пријављени случај кршења људских права повратника по основу Споразума о реадмисији.
Канцеларија за људска и мањинска права	Број ромских координатора (њихова дужност је да буду у контакту са заједницом Рома, да пружају медијацију и подршку, саветовање, да сарађују са невладиним сектором и јединицама локалне самоуправе) који су укључени у рад Савета за миграције и/или програме	Према подацима Асоцијације координатора за ромска питања, у Републици Србији је у току 2019. године ангажовано укупно 53 ромска координатора, од којих је 20 запослено на неодређено време са јасним описом посла који се односи на унапређење положаја Рома

	подршке повратницима по споразуму о реадмисији.	
НСЗ	Број лица која су се изјаснила као повратници и налазе се на евиденцији незапослених лица	38 (од тога 22 жене)
НСЗ	Број развијених индивидуалних планова запошљавања лица која се налазе на евиденцији незапослених лица, а која су се изјаснила као повратници	70 (од тога 40 са женама)
НСЗ	Број лица корисника активних мера запошљавања, а која су се изјаснила као повратници (укључујући и врсту активних мера)	15 (од тога 9 жена)
КИРС	Број јавних позива, одобрених пројеката посвећених повратницима, укључујући и број корисника обухваћен пројектима (финансираних од стране КИРС-а) за јединице локалне самоуправе (број укључених општина, такође)	У 2019. години КИРС је спровео 3 Јавна позива намењен општинама које на својој територији имају повратнике по Споразуму о реадмисији, а који су у потреби. На овај начин је подржано укупно 12 јединица локалне самоуправе са 15 одобрених пројеката. Помоћ је добило 28 породица и то кроз куповину 11 сеоских кућа, доделом 8 пакета грађевинског материјала и 9 пакета доходних активности,
КИРС	Број јавних позива/пројеката посвећених повратницима (финансираних од стране КИРС-а) намењених организацијама цивилног друштва	У 2019. години објављена су 2 јавна позива где је подржано 3 пројекта која се тичу реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији
КИРС	Број повратника регистрованих на београдском аеродрому (Никола Тесла) од стране Канцеларије за реадмисију	846 лица, односно 458 породица регистровано је на београдском аеродрому.
КИРС	Подршка КИРС-а пружена локалним самоуправама у циљу ревидирања постојећих локалних акционих планова који укључују повратнике	Од укупно 157 општина/градова које су усвојиле ЛАП њих 120 је ревидирало и прошило ЛАП са категоријом повратника по основу Споразума о реадмисији
КИРС	Број дистрибуираних информатора посвећених	У 2018. години дистрибуирано је укупно

	правима и обавезама повратника по основу споразума о реадмисији	3.000 информатора посвећених правима и обавезама повратника по основу споразума о реадмисији.
КИРС	Број људи смештених од стране КИРС-а у центре за ургентни прихват (у случају неопходности/хитне потребе) + просечно остајање + укупан број додељених финансијских надокнада повратницима од стране КИРС-а	У центру за интервентни прихват боравило је укупно 15 лица у 2019. години Просечно остајање у центру за ургентни прихват је око 6 месеци 20 новчаних помоћи је додељено укупно у 2019. години (укупно 360.000 РСД)
КИРС	Учесталост састанака Тима (представника различитих министарстава) за имплементацију Стратегије за реинтеграцију повратника. Општи индикатор (није директно повезан за услугама које су доступне повратницима)	Није било састанака Тима за имплементацију Стратегије за реинтеграцију повратника.
КИРС	Број чланака (у штампаним медијима) посвећених повратницима	10 чланака посвећених повратницима
Све релевантне институције	Број државних службеника који су/ће бити задужени за повратнике по основу споразума о реадмисији у оквиру различитих министарстава/државних тела	КИРС – у Одељењу за прихват, збрињавање и повратнике по реадмисији, систематизовано је 8 радних места (државних службеника задужених за повратнике по реадмисији). МСП - Путне листове у ДКП Р. Србије повратницима по основу Споразума о реадмисији издаје службеник – сарадник за конзуларне послове, а потписује шеф ДКП или лице које он овласти. Србија има 25 ДКПа у иностранству. КЉМП – До јуна 2019. године у Канцеларији за људска и мањинска права, 1 државни службеник (референт за пружање помоћи угроженим мигрантским групама) био је овлашћен за поступање за повратнике по основу споразума о реадмисији. Ступањем на снагу новог Правилника о организацији и систематизацији радних

		места у Канцеларији нема предвиђених радних места на поменутиим пословима. МПНТР-Према систематизацији радних места, у министарству има један државни службеник задужен за ову област
Све релевантне институције	Број организационих јединица / деконцентрисаних организационих јединица овлашћених за поступање према повратницима по основу Споразума о реадмсији.	КИРС има једну ужу унутрашњу организациону јединицу - Одељење за прихват, збрињавање и повратнике по реадмисији
Све релевантне институције	Број повратника којима је обезбеђена бесплатна правна помоћ/саветовање за повратнике	Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом не располаже подацима о броју повратника којима је обезбеђена бесплатна правна помоћ/саветовање. КЉМП – Према подацима достављеним од стране референта запосленог у Канцеларији за људска и мањинска права, у првој половини 2019. године, 343 одрасла повратника добила су могућност пружања саветодавне помоћи.

4.6. Избеглице према Закону о избеглицама

У 2019. години у Републици Србији живело је 26.164 избеглица. Највећи број избеглица је из Хрватске (68,7%). У периоду између 2018. и 2019. године избегличка популација смањена је за 338 лица.

Табела 52: Избегличка популација у Републици Србији према држави порекла, 2018. и 2019. година

Држава порекла	2018.	2019.
Хрватска	18.232	17.967
БиХ	8.270	8.197
Укупно	26.502	26.164

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Подаци о старосној структури указују на значајну заступљеност старијих старосних кохорти међу избегличком популацијом, односно лица старијих од 65 година (65,82%), а значајно мање и лица од 50-64 године (17,06%). То значи да је преко 80% лица у избегличкој популацији било старије од 50 година у 2019. години.

Табела 53: Избегличка популација у Републици Србији према старости, 2019. година

Старост	%
0-14	0,04
15-29	4,12

30-39	7,02
40-49	5,94
50-64	17,06
65+	65,82
Укупно	100

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Према подацима Комесаријата, од укупног броја избеглица у 2019. години, највећи број њих живи у Региону Београд (25,1%), затим у Јужно-Бачкој (17,3%) и Сремској области (15,3%), што је готово идентично као и у претходној 2017. и 2018. години.

Табела 54: Број избеглица по окрузима у Републици Србији, 2019. година

Назив области	Број избеглица
Северно-Бачки	816
Средње-Банатски	769
Северно-Банатски	288
Јужно-Банатски	1.118
Западно-Бачки	1.899
Јужно-Бачки	4.534
Сремски	4.008
Мачвански	1.945
Колубарски	301
Подунавски	316
Браничевски	391
Шумадијски	495
Поморавски	391
Борски	155
Зајечарски	187
Златиборски	389
Моравички	341
Рашки	344
Расински	208
Нишавски	341
Топлички	88
Пиротски	67
Јабланички	124
Пчињски	82
Београд	6.567
Република Србија укупно	26.164

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

4.7. Интерно расељена лица (ИРЛ)

У 2019. години у Републици Србији је живело 198.545 лица расељених са АП Косова и Метохије. На територији Београда је регистровано 58.299 интерно расељених лица односно готово трећина њиховог укупног броја. Што се осталог дела Републике Србије тиче, највећа заступљеност интерно расељених лица је у Рашкој, Шумадијској, Топличкој, Нишавској, Пчињској и Подунавској области. У погледу етничке структуре, најбројнији међу расељеним лицима су Срби, а затим Роми, док Горанци, Бошњаци/Муслимани, Црногорци и остали чине мањински део популације.

Табела 55: Број интерно расељених лица по окрузима у Републици Србији, 2019. година

Назив области	Број
Северно-Бачки	2.826
Средње-Банатски	1.022

Северно-Банатски	248
Јужно-Банатски	1.901
Западно-Бачки	650
Јужно-Бачки	5.247
Сремски	1.171
Мачвански	989
Колубарски	877
Подунавски	11.003
Браничевски	2.288
Шумадијски	14.901
Поморавски	8.007
Борски	1.309
Зајечарски	1.651
Златиборски	1.763
Моравички	3.913
Рашки	30.175
Расински	9.014
Нишавски	11.246
Топлички	11.911
Пиротски	581
Јабланички	6.499
Пчињски	11.054
Београд	58.299
Република Србија укупно	198.545

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

У току 2019. године у АП Косово и Метохију су се вратила 107 лица (28 подржано и 79 спонтано). Старосна структура повратника показује да је највећи број лица који се вратио у старосном контингенту од 15-29 и од 0-14 и 30-49 година старости. То указује да су се углавном вратиле породице са децом. Највећи број лица се вратио у општину Косовска Каменица.

Табела 56: Расељена лица која су се вратила у АП Косово и Метохију према општини повратка, полу и старости у 2019. години

Општина повратка	Пол	Свега	Старосна структура				
			0-14	15-29	30-49	50-64	65+
Општина Исток	Жене	3		1	2		
	Мушкарци	3		2	1		
Општина Клина	Жене	1					1
	Мушкарци	1					1
Општина Косово Поље	Жене	4		1	2	1	
	Мушкарци	4	2	1	1		
Општина Косовска Каменица	Жене	19	2	6	4	4	3
	Мушкарци	21	5	10	2	4	
Општина Приштина	Жене	4	1	1	2		
	Мушкарци	3		1	1	1	
Општина Ново Брдо	Жене	1				1	
	Мушкарци	-					
Општина Обилић	Жене	4	1		1	1	1
	Мушкарци	3		1	1	1	
Општина Пећ	Жене	6	3	1	2		
	Мушкарци	7	3	2	1	1	
Општина Призрен	Жене	2				1	1
	Мушкарци	2				1	1
Општина Витина	Жене	1					1
	Мушкарци	1					1

Општина Гњилане	Жене	7	2		3	2	
	Мушкарци	10	3	1		3	3
Укупно		107	22	28	23	21	13

Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Табела 57: Расељена лица која су се вратила на АП Косово и Метохију у 2019. години, према општини и начину повратка

Општина повратка	Број лица	Начин повратка			
	Укупно	Подржан	Организован	Спонтан	Остало
Општина Исток	6	6	/	/	/
Општина Клина	2	1	/	1	/
Општина Косово Поље	8	4	/	4	/
Општина Косовска Каменица	40	2	/	38	/
Општина Приштина	7		/	7	/
Општина Ново Брдо	1		/	1	/
Општина Обилић	7		/	7	/
Општина Пећ	13	13	/		/
Општина Призрен	4	2	/	2	/
Општина Витина	2		/	2	/
Општина Гњилане	17		/	17	/
Укупно	107	28	/	79	/

Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Највише лица се вратило у Косовску Каменицу и то спонтаним путем (38 лица). Организованог повратка није било.

Б5. Статистика о унутрашњим миграцијама

Према процени Републичког завода за статистику укупан број становника у Републици Србији током протеклих 19 година се константно смањује. Број становника у Републици Србији процењен на дан 1.1.2019. године износио је 6.963.764 лица, што је преко пола милиона мање него на почетку XXI века. Република Србија се налази у одмаклој фази демографске транзиције, са дубоком биолошком депопулацијом, развијеним свим облицима модерних унутрашњих и међународних миграција, биолошким старењем, транзицијом брачности, породице и домаћинства. Као и 2001. године, више је женског становништва и то 51,3% према 48,7% мушког становништва, пре свега услед дужег очекиваног трајања живота женске популације.

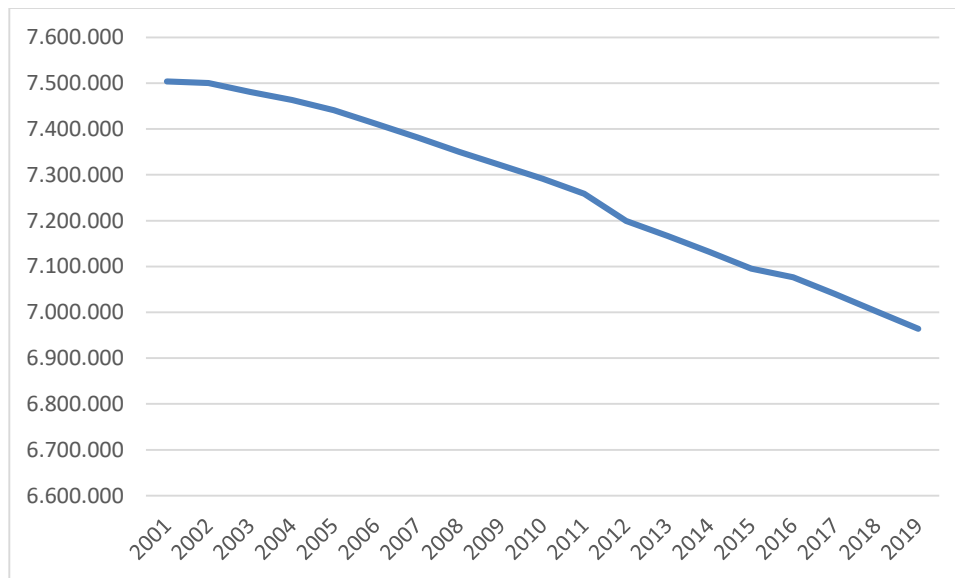
Табела 58: Процене броја становника у Републици Србији за период 2001-2019. године

Година	Укупно становништво		
	Укупно	Мушко	Женско
2001	7.503.433	3.648.533	3.854.900
2002	7.500.031	3.647.190	3.852.841
2003	7.480.591	3.637.789	3.842.802
2004	7.463.157	3.629.194	3.833.963
2005	7.440.769	3.618.040	3.822.729
2006	7.411.569	3.603.698	3.807.871
2007	7.381.579	3.588.957	3.792.622
2008	7.350.222	3.573.814	3.776.408
2009	7.320.807	3.560.048	3.760.759
2010	7.291.436	3.546.374	3.745.062

2011	7.258.753	3.530.924	3.727.829
2012	7.199.077	3.505.713	3.693.364
2013	7.166.552	3.489.683	3.676.869
2014	7.131.787	3.472.746	3.659.041
2015	7.095.383	3.455.335	3.640.048
2016	7.076.372	3.446.258	3.630.114
2017	7.040.272	3.429.027	3.611.245
2018	7.001.444	3.410.592	3.590.852
2019*	6.963.764	3.392.811	3.570.953

Извор: РЗС *Процењен број становника 1. Јануар 2019.

Графикон 7: Број становника у Републици Србији за период 2001-2019. године

Извор: РЗС

Посматрано према типу насеља, већи број становника је 2019. године живео у насељима градског типа и то 4.244.308 лица или 60,6% у односу на остала насеља у којима је живело 2.719.456 становника или 39,4%. У градском типу насеља преовлађује женско становништво, док је осталим било мало више мушког становништва у односу на женско.

Табела 59: Процене броја становника у Републици Србији за период 2001-2019. године, према типу насеља и полу

Година	Становништво у градским насељима			Становништво у осталим насељима		
	Укупно	Мушко	Женско	Укупно	Мушко	Женско
2001	4.215.583	2.016.029	2.199.554	3.287.850	1.632.504	1.655.346
2002	4.233.303	2.023.817	2.209.486	3.266.728	1.623.373	1.643.355
2003	4.239.980	2.026.423	2.213.557	3.240.611	1.611.366	1.629.245
2004	4.249.544	2.030.310	2.219.234	3.213.613	1.598.884	1.614.729
2005	4.257.878	2.033.178	2.224.700	3.182.891	1.584.862	1.598.029
2006	4.263.386	2.034.616	2.228.770	3.148.183	1.569.082	1.579.101
2007	4.270.400	2.037.012	2.233.388	3.111.179	1.551.945	1.559.234
2008	4.275.245	2.038.642	2.236.603	3.074.977	1.535.172	1.539.805
2009	4.279.035	2.039.934	2.239.101	3.041.772	1.520.114	1.521.658
2010	4.283.985	2.041.975	2.242.010	3.007.451	1.504.399	1.503.052
2011	4.286.114	2.042.566	2.243.548	2.972.639	1.488.358	1.484.281
2012	4.273.980	2.039.174	2.234.806	2.925.097	1.466.539	1.458.558
2013	4.272.061	2.037.554	2.234.507	2.894.491	1.452.129	1.442.362
2014	4.270.367	2.035.772	2.234.595	2.861.420	1.436.974	1.424.446

2015	4.267.079	2.033.446	2.233.633	2.828.304	1.421.889	1.406.415
2016	4.264.826	2.031.983	2.232.843	2.811.546	1.414.275	1.397.271
2017	4.259.678	2.029.094	2.230.584	2.780.594	1.399.933	1.380.661
2018.	4.252.578	2.025.256	2.227.322	2.748.866	1.385.336	1.363.530
2019.	4.244.308	2.020.926	2.223.382	2.719.456	1.371.885	1.347.571

Извор: РЗС

Табела 60: Упоредни преглед досељеног и одсељеног становништва у Републици Србији према полу, 2018. година

		2018.		
		Укупно	Мушко	Женско
Србија-север (Београдски регион и Регион Војводине)	Досељено	78754	36202	42552
	Одсељено	71468	32982	38486
Србија-југ (Регион Шумадије и Западне Србије и Регион Јужне и Источне)	Досељено	43439	18400	25039
	Одсељено	50725	21620	29105

Извор: РЗС

Посматрано према типу насеља, градови Србије су и даље миграторније средине од осталих насеља. То се пре свега односи на статистички регион Србије север, где је 80% мушког становништва досељено у градска и свега 20% у остала насеља, а слично је и са женском популацијом. Међутим, градови овог статистичког региона су и изразито емиграционе средине, из којих се 2018. године иселило 78% мушког (у односу на 22% из осталих насеља) и 75% женског становништва (у односу на 25% из осталих насеља). Код статистичког региона Србија југ уједначеније је пресељавање по полу и типу насеља.

Посматрано према старосној структури, најпокретљивије становништво је у доби између 15 и 64 године, а пре свега између 20 и 35 године, односно фертилно и радно способно становништво. У овој категорији лица, највише је досељених у регион Србија – север и то 61.273 лица, док је у Србију – југ досељено готово двоструко мање, односно 34.278 лица. Исти је тренд и код одсељавања, с тим што је удео исељеног становништва у региону Србија-југ приближан броју исељеног у региону Србија – север у контингенту од 15-64 година старости.

Табела 61: Мигрантско становништво према типу насеља и полу, 2018. година (унутрашње миграције)

Област	Тип насеља	Досељено у %		Одсељено у %	
		Мушко	Женско	Мушко	Женско
Србија-север	Градска	80	79	78	75
	Остала	20	21	22	25
Србија-југ	Градска	51	49	51	46
	Остала	49	51	49	54
Република Србија	Градска	70	68	67	62
	Остала	30	32	33	38

Извор:РЗС

Табела 62: Мигрантско становништво према старосним групама у Републици Србији, 2018. година (унутрашње миграције)

Старост	Република Србија	Србија-север	Србија-југ
	Досељени		

0-14	17.293	11.288	6.005
15-64	95.551	61.273	34.278
65 и више	9.349	6.193	3.156
Одсељени			
0-14	17.293	11.164	6.129
15-64	95.551	54.465	41.086
65 и више	9.349	5.839	3.510

Извор: РЗС

Б6. ЗАКЉУЧАК

Миграције становништва представљају један од најзначајнијих друштвених феномена. На миграције становништва утичу разни фактори, као што су географски, демографски, економски, еколошки, политички, културни, религијски, итд. Међутим, најдоминантнији је, а и најзначајнији, економски. Праћење миграционих токова од пресудног је значаја за ефикасно управљање миграцијама, посебно у смислу остваривања позитивних ефеката миграција за социо-економски развој Републике Србије. Основна слика о миграционим токовима и карактеристикама миграната указује да Република Србија са својим развојним процесима и потенцијалима не представља значајну земљу дестинације која привлачи имиграцију због бољих шанси за запошљавање и остваривање повољног економског стандарда, али представља земљу са великом емиграцијом. Следећи закључци се намећу на основу претходно изложених података као најважнији:

- Република Србија не представља значајну земљу дестинације која привлачи имиграцију због економских потенцијала и шанси за запошљавање. Државе из којих долази највише имиграната у 2019. години су Руска Федерација, НР Кина, Турска. Слика се није много променила у односу на претходне године.
- Након ступања на снагу јединственог Споразума о реадмисији са ЕУ 1. јануара 2008. године, велики број држављана Републике Србије бива враћен из земаља ЕУ. Међу овим лицима има особа које су изгубиле законски основ боравка на територији неке од држава чланица ЕУ, али се ипак доминантно ради о лицима која су затражила азил на територији држава чланица ЕУ након визне либерализације. Од укупног броја примљених захтева за реадмисију, у 2019. години, највише је поднето из СР Немачка, Холандије и Аустрије. Највећи број повратника који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла” је из Немачке и Шведске, те се ни ту слика није променила у односу на 2017. и 2018. годину.
- Од укупно 12.935 издатих потврда о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил, највећи број издатих потврда поднет је у подручним полицијским управама (91%). Од укупног броја изражених намера, само 1,9% лица је поднело захтев за азил. Од укупно поднетих захтева за азил, око 40% чине држављани Ирана и Авганистана. У 2019. години, Канцеларија за азил је донела 25 одлука којима усваја захтев за азил
- У Републици Србији је још увек актуелно питање избеглишта и интерног расељења. У виђа се да се број избеглица смањено за 338 у односу на 2018. годину, док се број ИРЛ смањено за 1.039. Имајући у виду немогућност одрживог повратка, интерно расељење остаје велики изазов за Републику Србију. Смањење броја избеглица, није резултат повратка тих лица у државе претходног пребивалишта, већ процеса интеграције подржане различитим програмима подршке у Републици Србији.
- Према процени Републичког завода за статистику, укупан број становника у Републици Србији током протеклих 19 година се константно смањује. То је делимично узроковано ниским, односно негативним природним прираштајем, што је последица ниског наталитета (међу најнижим у европским земљама) и високог морталитета, депопулацијом руралних области, као и емиграцијом становништва у иностранство (економске миграције, одлазак високообразованих, итд.) на привремену рад/боравак који

све више има карактер трајног останка, а који је стално присутан слабијег или јачег интензитета.

- У погледу спољних миграција Република Србија је традиционално емиграционо подручје. Иако непотпуни, подаци о емиграцији указују на значајан одлив становништва Републике Србије према развијенијим земљама ЕУ, Северне Америке, Аустралије и Новог Зеланда. Она данас бележи јасан негативни миграциони салдо. Криза рађања и њене последице везане за старење популације и отворену депопулацију ће се наставити и продубити у времену које долази.

Прилог 1: Листе табела, графикана и карата

Табеле

Табела 1: Издате визе у 2019. години, по регионима, Извор: Министарство спољних послова

Табела 1а: Издате визе у 2019. години према држављанству и полу подносиоца захтева за визу, Извор: Министарство спољних послова

Табела 2: Прекогранична покретљивост у Републици Србији у 2019. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 3: Државе чији су држављани најбројнији у имигрантској популацији у Републици Србији у 2018. и 2019. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 4: Најбројнија имигрантска популација у Републици Србији у 2018. и 2019. години, према држављанству и полу, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 5: Лица којима је издато одобрење за привремени боравак први пут, према држављанству у 2019. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 6: Одобрења привременог боравка издата први пут према основи одобрења, 2018. и 2019. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 7: Одобрења привременог боравка на основу рада издата први пут 2018. и 2019. године, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 8: Одобрења привременог боравка на основу спајања породице издата први пут, 2018. и 2019. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 9: Одобрења привременог боравка по основу школовања издата први пут, 2019. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 10: Одобрења привременог боравка издата први пут према полу, за 2018. и 2019. годину, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 11: Одобрења привременог боравка важећа на крају 2019. године, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 12: Одобрења привременог боравка важећа на крају 2019. године, према основи одобрења, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 13: Странци стално настањени у Републици Србији у 2019. години, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 14: Странци стално настањени у Републици Србији према основи настањења у 2018. и 2019. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 15: Страни држављани који су у Републици Србији боравили по основу рада у 2019. години, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 16: Број издатих радних дозвола странцима са привременим боравком у 2019. години, према држављанству, Извор: НСЗ

Табела 17: Број издатих радних дозвола странцима са сталним боравком у 2019. години, према држављанству, Извор: НСЗ

Табела 18: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2019. године, према држављанству

Табела 19: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2019. године, према старости Извор: НСЗ

Табела 20: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2019. године, према образовању, Извор: НСЗ

Табела 21: Странци који су се пријавили на евиденцију НСЗ у 2019. години, према држављанству, Извор: НСЗ

Табела 22: Странци са важећим дозволама за привремени боравак на основу школовања, на крају 2019. године, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 23: Новопримљени држављани Републике Србије у 2019. години, према претходном држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 24: Држављани Републике Србије који су у 2018. години регистровани као новопрстигли имигранти у европским земљама које достављају податке Еуростат-у, Извор: Еуростат

Табела 25: Лица чији је улазак у Републику Србију одбијен, према држављанству и разлогу одбијања у 2019. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 26: Број лица којима је изречена мера отказа боравка у 2018. и 2019. години, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 27: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према држављанству, 2019. година, Извор: Министарство правде

Табела 28: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према старости, 2019. година, Извор: Министарство правде

Табела 29: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према разлогу удаљења, у 2019. години, Извор: Министарство правде

Табела 30: Држављани других држава и лица без држављанства којима је изречена мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела, према старости, 2019. година, Извор: Министарство правде

Табела 31: Број остварених добровољних повратака у земље порекла у 2019. години, Извор: ИОМ

Табела 32: Жртве трговине људима према држављанству, 2018. и 2019. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 33: Жртве трговине људима према полу и старости, 2018. и 2019. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 34: Жртве трговине људима према врсти експлоатације и полу, 2018. и 2019. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 35: Приказ формално идентификованих жртава трговине људима према врсти експлоатације, узрасту и полу, 2019. година, Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Табела 35а: Приказ броја формално идентификованих жртава према земљи порекла, 2019. година, Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Табела 36: Приказ поступака идентификације дат према земљи порекла, узрасту и полу у мешовитим миграцијама, 2019. година, Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Табела 37: Број пресуда против лица која су починила трговину људима изречених у 2018. и 2019. години, према врсти пресуде, Извор: Министарство правде

Табела 38: Број лица која су осуђена за кривично дело трговине људима, према старости, 2019. година, Извор: Министарство правде

Табела 39: Издате потврде о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил у Републици Србији у 2019. години према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 40: Издате потврде о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил према месту изражавања намере, 2019. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 41: Број поднетих захтева за азил према држављанству, 2019. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 42: Првостепене одлуке о захтевима за азил према врсти одлуке у 2018. и 2019. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 43: Захтеви за реадмисију према држави, полу и старости повратника у 2019. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 44: Сагласности на захтеве за враћање држављана Републике Србије према споразумима о реадмисији у 2019. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 45: Број повратника по основу Споразума о реадмисији за 2019. годину у зависности на ком граничном прелазу су регистровани, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 46: Број повратника евидентираних у Канцеларији за реадмисију по полу, 2019. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 47: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према држави из које су враћени, 2019. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 48: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према старости, 2019. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 49: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према радном статусу, 2019. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 50: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према образовном статусу, 2019. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 51: Листа показатеља за праћење реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији у Републици Србији, 2019. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 52: Избегличка популација у Републици Србији према држави порекла, 2018. и 2019. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 53: Избегличка популација у Републици Србији према старости, 2019. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 54: Број избеглица по окрузима у Републици Србији, 2019. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 55: Број интерно расељених лица по окрузима у Републици Србији, 2019. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 56: Расељена лица која су се вратила у АП Косово и Метохију према општини повратка, полу и старости у 2019. години, Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Табела 57: Расељена лица која су се вратила на АП Косово и Метохију у 2019. години, према општини и начину повратка, Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Табела 58: Процене броја становника у Републици Србији за период 2001-2019. године, Извор: РЗС

Табела 59: Процене броја становника у Републици Србији за период 2001-2019. године, према типу насеља и полу

Табела 60: Упоредни преглед досељеног и одсељеног становништва у Републици Србији према полу, 2018. година

Табела 61: Мигрантско становништво према типу насеља и полу, 2018. година (унутрашње миграције)

Табела 62: Мигрантско становништво према старосним групама у Републици Србији, 2018. година (унутрашње миграције)

Графикони

Графикон 1: Издате визе у 2019. години према држављанству подносиоца захтева за визу, Извор: Министарство спољних послова

Графикон 2: Државе чији су држављани најбројнији у имигрантској популацији у Републици Србији у 2019. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 3: Одобрења привременог боравка важећа на крају 2019. године, према основу одобрења, Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 4: : Страни држављани који су у Републици Србији боравили по основу рада у 2019. години, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 5: Захтеви за реадмисију према полу повратника, 2019. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 6: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према националности, 2019. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Графикон 7: Број становника у Републици Србији за период 2001-2019. године, Извор: РЗС